

Jesenice, 30. januarja 1970

ZELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Zelezarja« Zelezarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracije 484 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«

ZELEZAR

Komisija v DE talilnice nagradila avtorje uspešnih tehničnih izboljšav

Na razpis odprtih tehnoloških vprašanj in ozkih grl v proizvodnji, ki je objavljen v 51.—52. številki Zelezarja dne 26. 12. 1969, že prihajajo predlogi za reševanje posameznih vprašanj. Racionalizatorska in novatorska dejavnost zavzema vedno večji obseg, k čemur prispevajo tudi svoj delež tovrstne komisije v delovnih enotah in ustrezni odbor pri DSZ.

Komisija za racionalizacijo in novatorstvo pri DE talilnic je na svoji tretji seji ob navzočnosti šefa DE inž. Čopa in pristojnih obratovodij obravnavala sedem v zadnjem času izvedenih in v očno predloženih izboljševalnih predlogov. Predsednik komisije Jože Osvald je uvodoma seznanil vse navzoče, da je imela komisija v preteklem letu dve seji, na katerih je pozitivno ocenila štiri tehnične izboljšave in avtorjem priznala skupaj 2.450,00 din spodbudnih odškodnin. Člane komisije je pozval, da v svojih obratih vključijo v inovacijsko dejavnost čimveč vzdrževalcev, kakor tudi nepo-

srednih proizvajalcev vseh kvalifikacij in poklicev.

V nadaljevanju seje pa so obravnavali naslednje izboljševalne predloge:

Avtorja predloga števil. 1865 vzdrževalca na plavžih Marjan DROLČ in Stane TORČAR sta za svojo izboljšavo

(Nadalj. na 2. str.)

Socialni prispevek za neupravičene izostanke

Po členu 163 in 164 pravilnika o delovnih razmerjih železarne Jesenice, je v vseh primerih izredne neplačane odsotnosti, član delovne skupnosti dolžan sam kriti prispevek socialnega zavarovanja, kar se poravnava pri obračunu osebnega dohodka. Za neplačane dopuste se to že izvaja in prizadetim odtegne socialni prispevek v tekočem obračunskem mesecu za pretekli mesec. Prispevek je pod odbitno postavko v izplačilnem listku VO 980.

Informator števil. 1282 od 22. 6. 1966, je objavil odlok višjega gospodarskega sodišča v Zagrebu, števil. 302/65, da

je analogno odobrenim neplačanim dopustom smatrati tudi neopravičene izostanke, (Nadalj. na 2. str.)

Tovarišu Kardelju še na mnoga leta, želi

delovni kolektiv

3. seja tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata

Čim več bomo naredili, s čim nižjimi stroški, boljši bodo naši OD

V sredo 28. januarja, je bila popoldan tretja seja tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Zelezarne. Predsednik TO Srečko MLINARIČ, je za dnevni red predlagal pregled sklepov zadnje seje, poročilo o delu predsedstva med obema sejama TO, finančni plan za leto 1970 in vprašanja oblikovanja osebnih dohodkov ter predlog regresov za leto 1970, nadalje pregled izvršitve proračuna tovarniškega odbora za preteklo leto in predlog za leto 1970. Na seji so bili poleg članov TO še predsednik občinskega sindikalnega sveta Stefan Rodi, predsednik odbora za dohodek in sistem nagrajevanja pri DS Zelezarne Ludvik Kejžar in predstavnik uprave, direktor ekonomskega sektorja inž. Ivo Arzenšek.

Po pregledu sklepov zadnje seje tovarniškega odbora, je podal poročilo o delu predsedstva predsednik Srečko Mlinarič, ki ga je odbor brez pripomb sprejel. Zatem je inž. Ivo Arzenšek govoril o finančnem planu za leto 1970 in o vprašanjih oblikovanja osebnega dohodka ter o pred-

logih na nekatere popravke. V razpravi so sodelovali: Stane TORČAR, Mavro LENARČIČ, Zdravko POGACNIK, Miha HOSTNIK, Ludvik KEJŽAR, Franc KALAN, Janez KOŠNIK, predsed. obč. sind. sveta Stefan RODI, Cveto PRAPROTNIK, Tone TAV-

(Nadalj. na 2. str.)

RADNIČKI SAVET PREDUZEČA SLOBODA ČAČAK

ZAHVALJUJE

Železarni JESENICE

ZA USPEŠNU I SVESTRANU ŠARADNJU U POSLOVNOJ 1969 GODINI.

31-12-1969 godine
Čačak

Predsednik radničkog saveta,

Železarni Jesenice

Pri obravnavanju gibanja in rezultatov poslovanja, doseženih v letu 1969, je delavski svet podjetja SLOBODA ČAČAK na svoji seji, dne 31. 12. 1969 sprejel na predlog upravnega odbora sklep, da se za plodno in uspešno sodelovanje zahvali železarni Jesenice s posebnim priznanjem.

V prilogi vam dostavljamo našo zahvalo in vas prosimo, da z isto seznanite svoje sodelavce in jim prenesete naše trdno prepričanje, da bo tudi v bodoče naše sodelovanje plodno in obojestransko zadovoljivo.

S tovariškimi pozdravi!

Za kovinsko predelovalno industrijo
SLOBODA ČAČAK

Direktor
dipl. inž. D. Đorđević
predsednik UO
dipl. inž. G. Danišević
predsednik DS
tehn. R. Šajnović

Naši dosežki v boju za reformo v ogledalu resolucije I. konference ZK Slovenije in naš nadaljni akcijski program

Resolucija, sprejeta na prvi seji konference ZK Slovenije, ni samo zaradi svoje vsebine, temveč tudi zaradi demokratičnega nastajanja in konkretnega akcijskega programa za njeno uresničitev, naletela na zelo ugoden odmev, ne samo med komunisti, temveč tudi med ostalimi delovnimi ljudmi. Razen tega, da je konferenca spregovorila o mnogih nerešenih vprašanjih in nepravilnostih, ki se pojavljajo v naši družbeni praksi in ki boljše delovne ljudi, pomeni nastajanje njenega dokumenta — resolucije — in načina za njeno uresničitev v življenju, novo kakovost v delu Zveze komunistov. Ta nova kakovost je razvidna v demokratičnem nastajanju dokumenta kot idejno politične podlage za enotno akcijo komunistov in v konkretnih zadolžitvah za njegovo uresničitev.

Uresničitev resolucije, kot idejno političnega izhodišča za nadaljnje uresničevanje reforme, kot celovite družbene preobrazbe pa zavisi tudi od vsakega posameznega komuniste in vsake posamezne organizacije in od slehernega partijskega vodstva. Uresničitev bo zagotovljena le, če bo vsak komunist dobro poznal stališča resolucije in jih tudi sprejel za svoja ter se bo na vseh področjih dela tudi zavzemal za njihovo uresničitev. Šele, ko bodo komunisti dober spoznal stališča resolucije, bodo lahko objektivno analizirali tudi svoje delovno okolje, spoznali koliko smo v prizadevanjih za reformo že uspeli, kje še odstopamo od osnovnih izhodišč in končno kakšno vlogo so pri vsem odigrali sami komunisti. To je tudi edina pot, ki vodi do ustvarjalnega akcijskega programa za nadaljnje izvrševanje načel reforme kot celovitega programa družbene preobrazbe. To je tudi edini način, da bodo lahko komunisti z jasno in objektivno besedo uresničevali sprejeta stališča v samoupravnih organih in drugih asociacijah.

Mnogo vprašanj, ki jih obravnava resolucija in za katere postavlja zelo jasna idejno politična izhodišča za njihovo razreševanje in nadaljnji razvoj, je bilo prisotnih tudi v naši dosedajni praksi in mnoga stališča v resoluciji so istovetna stališčem, ki smo jih vgrajevali v naš samoupravni mehanizem in v vsakodnevno akcijsko dejavnost. Nekaterim vprašanjem pa smo posvečali premalo pozornosti, ali jih imeli celo za nepomembne. Z drugimi besedami, reforme nismo še povsem osvojili kot celovitega programa družbene preobrazbe. Zaradi pomanjkljivega poznavanja dokumentov, ki sta jih sprejela republiški in zvezni kongres ZK in razni plenari, smo se lotili nalog reforme preveč parcialno.

V ospredju sedanjih prizadevanj Zveze komunistov v Železarni, ki so jih podpirali tako sindikat in Zveza mladine, kot samoupravni organi in uprava podjetja, kot delovni kolektiv, so bila vprašanja vsestranskega uveljavljanja samoupravnih odnosov, čimbolj objektivnega vrednotenja in nagrajevanja uspešnosti dela posameznika in dosledna osebna odgovornost, integracija slovenskih železarn in višja produktivnost in poslovnosti železarne, k čemer se predvsem v zadnjem času pridružuje še vprašanje medsebojnih odnosov in izobraževanja delovnega kolektiva. Seveda pa v večini primerov zelo jasno postavljena stališča, še vedno niso zaživela v vsakodnevni praksi, razen tega pa se mnogo vprašanj, ki sodijo v celovito uresničevanje reforme, še niso obravnavala tako celostno kot nekatera zgoraj omenjena vprašanja. Med ta vprašanja prav gotovo sodijo prizadevanja za načrtno družbeno-ekonomsko in politično izobraževanje ter optimalno razvijanje človekovih sposobnosti za delo, oziroma tesnejšega sodelovanja z drugimi področji družbenega dela za hitrejšo povečevanje delovne sposobnosti, znanja, izobrazbe in kulture zaposlenih članov delovnega kolektiva in drugo, kar bo pospeševalo hitrejši razvoj proizvodnih sil in dvig produktivnosti dela ter razvoj in uspešnost samoupravljanja.

Večji razmah in učinkovitost v borbi za uresničevanje reforme pomeni popolno poznavanje resolucije I. konference ZK Slovenije, soočenje stališč resolucije s konkretno situacijo v Železarni in na osnovi tega izdelan akcijski program s konkretnimi zadolžitvami komunistov. S takim načinom dela bodo rezultati kmalu vidni in s takim načinom dela ne bo težko pridobiti celotnega delovnega kolektiva pri uresničevanju reforme, kot celovite družbene preobrazbe.

Socialni prispevek za neupravičene...

(Nadalj. s 1. str.)

toda le v primerih, ko nad kršilec ni bila izvedena kazenska sankcija. Zaradi neopravičenih izostankov izreče kazni kot so: opomin, ukor, strogi ukor, denarna kazen ali izključitev — se socialni prispevek kršilcu ne odteguje.

Gospodarska organizacija, mora obvezno za neplačane dopuste in neopravičene izostanke, odvzeti Zavodu za socialno zavarovanje socialni prispevek po predpisani stopnji. Ta ukrep utemeljuje Za-

vod za socialno zavarovanje s tem, da so delavci za čas neplačane dopusta ali izostanka prav tako upravičeni na zdravstveno oskrbo, oziroma se jim ta čas šteje v dobo zaposlitve za pokojnino. V preteklih letih je prispevek za neopravičene izostanke krilo podjetje iz sredstev osebnega dohodka pred delitvijo, čeprav je to izključno obveza posameznika.

Pod neopravičene izostanke štejemo: zamude na delo, izhodi iz službe brez odobritve predpostavljene in celo-

dnevne samovoljne izostanke od dela. Za ure neopravičenih izostankov v letu 1969 za katere kršilci niso bili kaznovani, bo oddelek za obračun osebnega dohodka odtegnil prizadetim pri obračunskem mesecu januarju 1970 izračunano vsoto socialnega prispevka pod vrsto odbitka (VO) 985.

Izračun socialnega prispevka za ure izostankov je sledeč:

Število ur neopravičenih izostankov v letu 1969 krat poprečna neto tarfina postavka na uro — je osnova za izračun.

Osnova krat 33,97 % (stopnja socialnega prispevka) je znesek socialnega prispevka.

Primer: Delavec N. N. je imel v letu 1969 12 ur neopravičenih izostankov. Poprečna neto urna tarifa je bila 5,75 N din.

$(12 \text{ ur} \times 5,75) = 69$ — N din x 33,97 % = 23,44 N din.

Delavec je dolžan plačati 23,44 N din socialnega prispevka.

V primerih, kjer so izračunane vsote socialnega prispevka precej visoke (tudi čez 100,— N din), se bo prizadetim odtegnilo prek izplačilnih list v obrokih.

V bodoče se bo odtegoval socialni prispevek kršilec za neopravičene izostanke v tekočem obračunskem mesecu za pretekli mesec po postopku, ki ga že izvajamo za neplačane dopuste. Mesечно bodo obrati odnosno službe odpravljale, če bodo kršilci kaznovani ali bodo plačali predpisani prispevek. V izjemnih primerih lahko kršilcu črtajo izostanek zaradi zamude.

Janez Krušič

V letih po osvoboditvi skoraj 2.000 tehničnih izboljšav

V letih po osvoboditvi so jeseniški železarji izvedli že 1.920 zelo koristnih in pomembnih tehničnih izboljšav in novatorskih predlogov, ki dajejo kolektivu ogromne koristi in prihranke. V 25. letih po osvoboditvi je bil delovni in ustvarjalni polet naših iznajditeljev in novatorjev mnogokrat poplaval s prepričljivimi uspehi. Leti niso koristili samo našemu kolektivu, temveč v veliki meri prav tako vsej jugoslovanski metalurgiji in lahki ter predelovalni industriji.

V letih po osvoboditvi so naši sodelavci poprečno letno izvedli in dali v proizvodnjo 76 uspešnih in koristnih izboljšav. Kljub temu, da je bilo v prvih letih po vojni več izboljševalnih predlogov, se njihova vrednost in vsebina v zadnjih letih večja. V vrste iznajditeljev se vključujejo sodelavci različnih kvalifikacij in različne izobrazbe.

V letošnjem jubilejnem letu uspešnega dela organov samoupravljanja in v počastitev 25-letnice osvoboditve bodo jeseniški iznajditelji, novatorji in racionalizatorji ter številni avtorji malih obratnih izboljšav s podporo in spodbudo DIATI (Društva iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav) ter s prizadevanjem pristojnih komisij v delovnih enotah in odbora pri DS, prav gotovo presegli številko 2.000. To bo tudi najlepše darilo letošnjim jubilejem in delovnemu kolektivu v prizadevanju za čim večjo ekonomičnost in poslovnost.

Komisija v DE talilnice nagradila avtorje uspešnih tehničnih izboljšav

(Nadalj. s 1. str.)

prejela enkratno skupno odškodnino 600,00 din. V hali pražinskih peči sta izboljšala tek žerjava tako, da sta pod tračnice podložila odpadno gume transportnih trakov in tako občutno zmanjšala obrabo tračnic, tekalnih koles ter tresenje žerjava, ki je neugodno vplivalo na počutje žerjavovodij. Priporočljivo bi bilo, da bi žerjavni oddelek oskrbel tudi vse druge žerjave v Železarni s takimi blažilnimi podlogami iz izrabljenih transportnih trakov.

Predloga št. 1879 in 1888 od Igorja LOGARJA iz obrata RTA, predlog št. 1875 od inž. Joža ARHA in Božidarja CEHA iz oddelka raziskav, predloga št. 1916 in 1917 od Bernarda SVETLINE s plavža in predlog št. 1918 od inž. Alojza KALANA in Rada SIMIKICA iz martinarne, trenutno še niso bili dokončno ocenjeni in nagrajeni, ker so še v proučevanju ali še niso izvedeni.

Avtorju tehnične izboljšave št. 1905 Jožu RAVNIKU so člani komisije na osnovi ocen

in mnenj pristojnih obratovodstev in strokovnjakov priznali enkratno odškodnino v višini 800,00 din za izboljšavo in predelavo ekshaustorja za hlajenje komor peči v obratu šamotarne. Predelava po zamisli avtorja je za šamotarno izrednega pomena in tehnično brezhibno izvedena. Predelani

ekshaustor nemoteno obratuje že od 15. 5. 1968, zato je prizadevanje in uspešni avtor vsekakor upravičen do spodbudne odškodnine.

Uspešnim avtorjem iskrena zahvala in čestitka vsega delovnega kolektiva, predvsem pa neposrednih koristnikov tehničnih izboljšav.

Čim več bomo naredili, s čim nižjimi...

(Nadalj. s 1. str.)

ŽELJ, Karl POGAČAR in Franc SVETINA. Predsednik tovarniškega odbora je prebral stališča, ki jih je do odprtih vprašanj in nerešenih problemov v zvezi s planom in letošnjimi nalogami sprejelo predsedstvo in katerim je tudi tovarniški odbor dal soglasje.

Zatem so poslušali predlog za počitniške regrese za leto 1970 s katerim odbor soglaša, dokončno pa jih bo potrdil DS.

Blagajnik Matevž Malej je poročal o izvršitvi proračuna za preteklo leto in obrazložil proračun za leto 1970. Ob tem je bilo izrečenih nekaj pripomb o delitvi članarine med občino, republiko in zvezo, poročilo in predlog pa je odbor potrdil.

Ob koncu zelo živahne in sproščene seje, so izvršili še nekatera imenovanja. Podrobno o seji, bomo poročali v naši prihodnji številki.

Ali niso take šole predrage?

Na plavžih je že skoraj navada, da imamo vsako zimo težave zaradi zmrznjene rude, katero dobimo iz rudnika v zimskem času. Vsako

leto govorimo, ko se znajdemo v takih težavah, da za drugo zimo moramo preskrbeti dovolj rude za najslabše mesece, vendar ko pride

pomlad in te težave minejo, pozabimo na stroške polomljenih vagonov, na stojnine, na polomljene grabilce in pričakamo drugo zimo spet nepripravljeni. Tak način dela nam prav gotovo podraži proizvodnjo, pa ne samo to, tudi pri delavcih, kateri morajo to rudo razkladati, je že zakoreninjeno mnenje, da nihče nič ne naredi, da bi pred zimo oskrbeli dovolj zaloga na rudnem dvoru za zimo.

Ravno sedaj imamo zaradi tega zelo velike težave, ruda prihaja popolnoma zmrznjena, tako da pri razkladanju z grabilcem zelo malo opravijo, polomijo vagonne in grabilce. Seveda pri takem delu tudi strojne delavnice ne morejo sproti popraviti grabilcev in zato nastanejo nepotrebni pregovori, da so grabilci slabo popravljani, kar trdijo ljudje iz proizvodnje, v strojnih delavnicah pa pravijo, da žerjavovodje grabilcev ne mažejo itd. Osnovni vzrok pa je v tem, da grabilci niso napravljeni zato, da vsak kos posebej trgajo iz zmrznjene gmote, ampak zato, da nasuti material grabijo. Če bi ob koncu izračunali, koliko nas stanejo popravila grabilcev, polomljenih vagonov in stojnine, bi prišli verjetno do zaključka, da ekonomsko ni nobene opravčila, da dobivamo rude v zimskem času, ampak bi morali v jeseni misliti na zimsko zalogo.

To velja posebno še sedaj, ko imamo mehanizirano napravo za razkladanje, katera pa zmrznjene rude ne more razkladati. V kolikor ne bomo mogli pripravljati dovolj zimskih zalog, bo potrebno najti denar za gradnjo odtejalnice vagonov, toda to ni tako majhen denar in ga verjetno ne bomo tako kmalu dobili.

Stane Torkar

Pojasnilo

Na pristojni službi smo zvedeli, da je več vzrokov za to, da niso bile ustvarjene ustrezne zaloge koksa za zimskie mesece. Eden od vzrokov je prav gotovo ta, da je vodstvo palvža in preko njega nabavna služba stalno pričakovala izboljšanje rude, kakor so obljubljali že skoraj eno leto v rudniku in razumljivo so se zaradi teh obljub bali večjih zalog rude slabše kakovosti. Naslednji vzrok je v izredni muhavosti in nestalnosti vremena. Tako je npr. v letošnjem decembru, to je v času, v katerem smo v letu 1968 imeli od 20 do 25.000 ton rude na zalogi, zapadlo v krajih, kjer sta oba rudnika, skoraj meter snega in je bila dobava nemogoča, čeprav smo imeli minimalno zalogo. Pa tudi sicer so vremenske razmere letos izredno spremenljive, tako da nenadni otoplitvi sledi nenaden mraz in obratno, kar bi morali pri obravnavi tega vprašanja tudi upoštevati.

Uredništvo

Ženske, žerjavovodje so opravile teoretični del strokovnega izpita

Kadrovski sektor je v sodelovanju z Železarskim izobraževalnim centrom pripravil tečaj za žerjavovodje, katerega je obiskovalo 28 žensk. Za ta poklic je vložilo prošnjo približno 180 prosilk, po testiranju pa je bilo sprejetih le 28. Tečaj je trajal od 15. decembra lani do 20. januarja. V januarju so opravile iz petih predmetov pismeni del in iz treh predmetov ustni del teoretičnega strokovnega izpita. Glede na to, da pred tem še nobena ni bila zaposlena v Železarni, je bil uspeh razmeroma dober, saj je izdelalo 18 kandidatki, ostale pa imajo popravne izpite. Vse bodo opravljale enomesečno prakso v vožnjah na žerjavih, po uspešno opravljenem praktičnem izpitu pa jih bodo razporedili na žerjave, kjer so manj težki delovni pogoji. B.

8. seja DS Železarne

Včeraj 29. januarja, je predsednik delavskega sveta Železarne Franc KOBENTAR, sklical 8. redno sejo delavskega sveta. Osrednja točka dnevnega reda je bila razprava o finančnem planu za leto 1970 in o politiki nagrajevanja. Poleg pregleda izvršitve sklepov zadnje seje, so poslušali še poročila o delu odbo-

rov in referat predsednika ob 20-letnici prvega delavskega sveta v Železarni, medtem, ko so razpravo o kadrovski problematiki zaradi še nezrelega poročila preložili na prihodnjo sejo.

O nekaterih podrobnostih in o sprejetih sklepih, bomo poročali v prihodnji številki.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

DEŽURNA SLUŽBA

	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 31. 1.:		
inž. Karel RAVNIK, elektro jeklarna	433	790/27
NEDELJA, 1. 2.:		
inž. Stanko COP, talilnice	328	76-538
		državni
PONEDELJEK, 2. 2.:		
Bogomil HOMOVEC, tehnični direktor	301	766
TOREK, 3. 2.:		
inž. Dušan SIKOSEK, energetski obrati	302	775
SREDA, 4. 2.:		
inž. Jaka SOKLIČ, strojne delavnice	556	888
ČETRTEK, 5. 2.:		
inž. Franc VICAR, predelovalni obrati	743	83-141
		državni
PETEK, 6. 2.:		
inž. Božidar BARTELJ, valjarna 2400	638	83-114
		državni

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 14.30 do naslednjega dne do 6.30. V kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite vratarja v glavni pisarni, tel. 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razglasnih deskah vratarjev.

T-tiniš'vo tehničnega in proizvodnega direktorja

Akademik, častni doktor — EDVARD KARDELJ, teoretik demokratičnega samoupravnega socializma

Kot najvidnejši teoretik našega demokratičnega, samoupravnega socializma, je dal Edvard Kardelj jugoslovanskemu družboslovju vrsto dragocenih pobud. Združujoč v svoji osebi znanstvenega in političnega delavca, se zmerom zaveda velikanskega pomena, ki ga ima znanost in posebej družbena znanost za sodobno progresivno politično akcijo. Zavedajoč se tega, da je znanost toliko bolj v skladu z interesi in stremjenji naprednih družbenih sil, kolikor brezobzirnejša in brez predsodkov je v svojem iskanju in snovanju, se Edvard Kardelj nenehno zavzema za svobodo znanstvenega dela v najglobljem smislu teh besed. Tesna povezana z znanostjo, postaja politika sama čedalje bolj znanost o mnogočem, progresivno uresničljivem. Takšno pojmovanje razmerja med znanostjo in progresivno politiko preveva vse Kardeljevo delo od njegovega prvega velikega dela »Razvoj slovenskega narodnega vprašanja«, katerega prva izdaja je izšla ravno pred tridesetimi leti, pa do vseh tistih pomembnih razprav, člankov in govorov, ki zaznamujejo obsežni Kardeljev opus povojnih let.

Razvoj ustvarjalne marksistične družbene misli v zadnjih desetletjih, pri nas in ne samo pri nas, je neločljivo povezan z imenom Edvarda Kardelja. Njegovo družbeno-politično delo štiridesetih let je hkrati nenehno prizadevanje, da bi za vnanjimi pojavi družbene stvarnosti odkril bistvo dogajanja, tisto novo, kar sestavlja posebnost tega dogajanja v danih pogojih prostora in časa, odpirajoč človeku nove možnosti za njegovo ustvarjalno, svobodno dejanje. Takšna prizadevanja pa tudi zaznamujejo sleherni, zares znanstveno snovanje v družbenih vedah.

Že v začetku tridesetih let se je s prispevki, ki jih je objavjal zlasti v revijah »Književnost« in »Sodobnost« in v posebnih publikacijah, Edvard Kardelj lotil globljega proučevanja slovenske družbene problematike, pretekle in sodobne, v njeni povezanosti z velikimi vprašanji evropskega in svetovnega dogajanja, z vse odločilnejšo vlogo revolucionarnega delavskega gibanja v dogajanju doma in po svetu. V proučevanju te problematike je vnašal zelo uspešne metodološke prijeme, ki so bili v tedanjem slovenskem družboslovju in posebej v zgodovinskepisu dokaj novi. Iz njegove analize najodločilnejših razdobjev v zgodovini slovenskega naroda so se rodili teoretični zaključki, ki so bili velikega pomena za osvobodilno dejanje slovenskih ljudskih množic v letih 1941—1945 in, ki so potrdili njegov progresivni zgodovinski smisel in cilj.

Konec druge svetovne vojne z njenimi daljnosežnimi rezultati, spreminjanje socializma v svetovni sistem, zlom starega kolonializma, globoko družbeno presnavljanje na vseh celinah zemeljske oble, v nemali meri zvezano z veliko znanstveno-tehnološko revolucijo našega časa, in še prav posebej korenite družbene spremembe, ki jih je po drugi svetovni vojni doživela naša slovenska in jugoslovanska domovina — vse to je predstavljalo in predstavlja velikanski, kompleksni problem, v mnogočem povsem novih in neresenih. Kardelj je vsekakor med prvimi, ki se je tega kompleksa problemov v njihovi medsebojni prepletenosti in vzajemnem učinkovanju lotil, z globokim dialektičnim smislom, za novo, zavračajoč sleherni dogmatizem z njegovimi preživeli shemami.

Vsestransko proučujoč marksistično teoretično dediščino je Kardelj odkrival in odkriva družbene korenine njegovih deformacij v teoriji in praksi stalinizma. Vso svojo pozornost je posvetil demokratičnemu, progresivno humanističnemu razreševanju protislovij socialističnega razvoja.

Zaradi svojih zaslug za razvoj naše družbene misli je bil Edvard Kardelj leta 1949 izvoljen za častnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, leta 1960 pa za rednega člana Srbske akademije znanosti in umetnosti. Na predlog predsedstva Slovenske akademije znanosti in umetnosti mu je bila leta 1968 dodeljena nagrada AVNOJ. Univerza v Ljubljani je Edvardu Kardelju 11. decembra 1969 podelila doktorat honoris causa (naziv častnega doktorja).

Slavko Tarman

Plan proizvodnje in realizacije 1970

valjarne Javornik

Delavski svet Železarn je na seji, dne 30. decembra 1969 sprejel plan proizvodnje in realizacije za 1970. leto, ki po količini ni bistveno povečan od lanskega plana, je pa znatno povečana realizacija, kar je doseženo s planiranjem več vredne proizvodnje in z znatnim premikom v kvalitetnejši asortiment blagovne proizvodnje.

Plan za delovno enoto je:

	skupna proizvodnja ton	blagovna proizvodnja ton
Težka proga	7.000	1.500
Lahke proge	38.100	17.000
Valjarna 2400	95.000	94.000
Valjarna 1300	42.000	42.000
Jeklovlek	18.200	18.200
Skupaj VALJARNE JAVORNIK	200.300	172.700

Plan izkoriščanja obratovalnega časa in zastojev v letu 1970

Obrat:	Količ. proizv.	Obratoval čas ur	Zastoji — ur			% na ob. čas
			mehanski	elektro	skupaj	
	2	3	4	5	4 + 5	6
Valjarna 2400	95.000	6.000	200	100	300	5
Valjarna profilov						
Težka proga	7.000	470	22	6	28	6
proga Ø 450	25.000	4.160	100	25	125	3
proga Ø 340	8.500	2.100	31	11	42	2
proga Ø 230	4.600	2.100	30	12	42	2
Valjarna 1300						
Duo I	32.000	6.200	146	40	186	3
Duo II	16.000	6.200	146	40	186	3
Jeklovlek	18.200	140.000	4500	3900	8400	6

Obrazložitev plana proizvodnje:

TEŽKA PROGA:

Plan skupne proizvodnje ustreza dvomesečnemu enoizmenskemu obratovanju, če upoštevamo trenutne delovne pogoje obratovanja. V planu je 1.500 ton blagovne proizvodnje, ki je namenjena predvsem za TAM Maribor. V začetku marca se težka proga v celoti ustavi pod pogojem, da v bodoče železarna Ravne, pozneje pa železarna Štore dobavlja vložek za lahke proge. Vložek mora ustrezati kakovostnim in dimenzijskim zahtevam profilnih prog kot vmesne faze predelave in jeklovleka kot finalista. Ker pa tega problema v razgovorih s predstavniki z Raven zaenkrat nismo uspeli rešiti, mora na težki progi ostati odprta možnost nadaljnjega obratovanja. V zvezi s tem je bila dana naloga za izdelavo študije o racionaliziranem nadaljnjem obratovanju težke proge.

Za izvrševanje tega plana so določeni naslednji najvažnejši normativi:

TEŽKA PROGA:

dobit (izplen) iz ingotov	83 %
dobit (izplen) iz bloomsov	92 %
poprečna dobit (izplen)	88,6 %
generatorski plin	390 Nm ³ /t vložka
valji	0,85 kg/t proizvodnje

LAHKE PROGE:

dobit (izpleni):	
valjanje na progi Ø 230	92 %
valjanje na progi Ø 340	92 %
valjanje na progi Ø 450	90 %
prevajanje na progi Ø 450	93 %
poprečna dobit (izplen)	89,9 %
valji	1,20 kg/t proizvodnje
mazut	53 kg/t vložka
el. energija	72 kWh/t proizvodnje

VALJARNA 1300:

dobit (izpleni):	
za valjanje pločevine	72,9 %
za adjustirano proizvodnjo	98,0 %
valji na duo ogrodju	7 kg/t proizvodnje
generatorski plin	670 Nm ³ /t proizvodnje
el. energije	180 kWh/t proizvodnje

POČINKOVALNICA:

generatorski plin	170 Nm ³ /t got. proizv.
el. energije	170 kWh/t got. proizv.
poraba cinka	70 kg/t proizvodnje
poraba žveplene kisline	32 kg/t proizvodnje

VALJARNA 2400:

dobit (izplen)	78,5 %
mazut	83 kg/t vložka
butan	35 kg/t vložka
el. energije	95 kWh/t proizvodnje
valji	1,70 kg/t proizvodnje
kisik	15 kg/t proizvodnje

JEKLOVLEK:

dobit (izpleni):	
vlečeno jeklo	93 %
luščeno jeklo	84 %
brušeno jeklo	80 %
termično obdelano	98 %
butan	18,5 kg/t vložka
kurilno olje	43,5 kg/t vložka
el. energije	215 kWh/t proizvodnje

planirano zaradi starih obveznosti do naročnikov in delno za izvoz, vendar prodajna cena ne pokriva stroškov proizvodnje.

VALJARNA 1300:

Plan proizvodnje je manjši v primerjavi s planom za leto 1969, ker bazira na reduciranim obratovanju obrata in sicer proge in žarilne peči delajo na 3 izmene, ostali agregati pa na dve izmeni s skrajšanim, t.j. 42-urnim delovnim časom. Ves vložek za tanko pločevino dobavi valjarna bluming. Od tega je 10.000 ton surove pločevine, ki je dokončno obrezana na liniji rezanja, v obratu 1300 se samo termično obdelava in odpravi. Uspešnost dela v tem obratu je odvisna v večji meri tudi od kvalitete polproizvodov iz štetila, zato je treba zaostri disciplino pri prevzemanju vložka. Se vedno pa je ostal nerešen problem nepravilnega izpolnjevanja kakovostnega asortimenta, zato se pred kolektiv postavlja glavna naloga, da bolj dosledno izpolnjuje programirani kakovostni asortiment. Remont proge je predviden v prvem tednu meseca septembra.

VALJARNA 2400:

Količinski plan proizvodnje v tem obratu ostane isti kot v letu 1969, sprememba je le v kakovostnem asortimentu. Preden se je pričelo z izdelavo plana, je bil s strani biroja za operacijske in tržne raziskave ter oddelka za ekonomske analize pri SEP, izdelan optimalni program po metodi linearne planiranja, ki sloni na minimalnih stroških predelave ob istočasnem upoštevanju zmogljivosti agregatov na nekaterih ozkih mestih tehnološkega procesa in analize tržišča. Ladijska pločevina se sicer še vedno pojavlja v programiranem asortimentu iz razloga, ker smo Jadran Brodu že predhodno obljubili 10.000 ton te pločevine.

Glede na raznolikost zahtev poizkusov posameznih prevzemalcev, kar zelo moti normalen tok proizvodnje, bodo izdelane nove kalkulacije za te usluge, prodajni oddelek pa bo uredil s kupci, da bo dosežena čimvečja enotnost zahtev za posamezne prevzeme. Če hočemo doseči, da bodo naročila realizirana v rokih, moramo zagotoviti, da bo dostava slabov iz bluminga čimbolj enakomerna in to v okviru programa. Delno pa se bo stanje izboljšalo, ko bo pričela delovati izpopolnjena organizacija spremljanja materiala skozi obrat s kartotečno službo, katero ureja organizacijski oddelek s pomočjo OTK, obratovodstva in drugih strokovnih služb. Glavni remont proge je planiran v drugi polovici aprila.

JEKLOVLEK:

Skupni količinski plan proizvodnje je nasproti letu 1969 povečan za 19,7 %. Tolikšno povečanje omogočata nova agregata, Schumag za vlečenje tanjših profilov in Förster za kontrolo površine, ki bosta pričela redno obratovati v drugem polletju. Del vložka v kolobarjih je za jeklovlek programiran v novi valjarni žice. Plan brušenega jekla se poveča od 700 na 1.000 ton.

Delavski svet Železarn je na seji, ko je sprejel plan za 1970. leto, sprejel še naslednje smernice:

1. Rešiti vprašanje delovne sile, zlasti bolj intenzivno zaposlovati ženske in zmanjšati fluktuacijo z boljšimi stimulacijami predvsem visoko kvalificiranega kadra.

2. Prek ustrezne področne službe ugotoviti realnost sedanjega normativa v vseh obratih tovarne, kar bo služilo kot osnova za kadrovanje in izpopolnjevanje staleža v tem letu.

3. Boljše izkoriščati delovni čas.

4. Postopno uvajati 42-urni delovni teden, ne kot zakonsko nujo, temveč kot stimulacijo za povečano produktivnost in zaradi izenačevanja delovnih pogojev. V ta namen je treba rešiti vrsto vprašanj kot so, višina rednih letnih dopustov, planiranje dopustov prek celega leta, ustrezen in usklajen delovni urnik in podobno.

5. Delavski svet Železarn odobri, da komisija za delovna razmerja lahko začasno sprejema na delo delavce izven področja, ki je določeno s sklepom 4.2. seje delavskega sveta Železarn z dne 29.3.69.

SEKTOR ZA EKONOMIKO

Samoupravni organi v preteklem tednu

Skupna seja odbora za poslovno politiko, odbora za plan in finance ter odbora za dohodek in sistem nagrajevanja

V ponedeljek, 26. januarja 1970, je predsednik odbora za poslovno politiko inž. Emil Ažman sklical skupno sejo odbora za poslovno politiko, odbora za plan in finance ter odbora za dohodek in sistem nagrajevanja z namenom, da bi skupaj obravnavali predlog finančnega plana za 1970 leto.

Predlog finančnega plana za 1970 leto, ki sta ga podala direktor sektorja za ekonomiko in glavni direktor, so člani vseh treh odborov temeljito obravnavali in na kraju razprave sklenili predlagati delavskemu svetu Železarn, smernice za realizacijo plana. O smernicah bomo pisali po seji delavskega sveta Železarn.

V nadaljevanju seje so nato odbori informativno obravnavali poročilo o problematiki osebnih dohodkov v 1970 letu in poročilo o pro-

blematiki kadrovskega sektorja. Oba poročila sta v dnevnem redu seje delavskega sveta Železarn. Poročila so vzeli na znanje, vendar so bili mnenja, da poročilo o kadrovski problematiki ni dovolj obdelano in sklenili predlagati delavskemu svetu Železarn, da obravnavo tega poročila odloži za naslednjo sejo.

Odbor za poslovno politiko je nato na samostojni seji razpravljaj še o predlogu zavoda za vzdrževanje športnih objektov Jesenice, glede po-

moči Železarn pri izgradnji strehe nad športno kulturno dvorano. S predlogom, da bi Železarna za zbrano staro železo nudila zavodu zamenjavo kakovostnega konstrukcijskega jekla, se niso mogli strinjati, zaradi bojazni, da ne bi zaradi tega trpela redna dobava starega železa, ki ga dobivamo od DINOS. Bili pa so mnenja, da Železarna zagotovi potrebno količino kakovostnega konstrukcijskega jekla čim bodo zbrana sredsiva za gradnjo strehe.

Sklepi seje sveta DE predelovalnih obratov

Svet delovne enote predelovalnih obratov je imel 20. 1. redno sejo, na kateri je bilo sprejetih več sklepov. Vzeli so na znanje poročilo šefa delovne enote o izpolnjevanju

sklepov prejšnje seje, nato pa še poročilo komisije za proizvodnjo. Na osnovi obeh poročil so člani sveta DE sklenili in vodstvu naročili, da skupaj z vodstvom valjarne Bela reši vprašanje širine toplo valjanih trakov. Prav tako mora vodstvo delovne enote poskrbeti za ustrezno razsvetljavo delovnih prostorov v hladni valjarni in žičarni in za njihovo beljenje. Ugotavljajo, da je žica, ki jo dobivajo iz valjarne žice, močno ovalna in rebrasta. Precej šarž tudi ne ustreza podatkom, ki so vpisani na nakladalnih listih. Vprašanje

žice je treba urediti skupaj z vodstvom OTK-RO.

Iz sprejetih sklepov je razvidno, da je problematično nakladanje sider v valjarnah. Kolobarji so slabo naloženi, tako, da se že pri razkladanju padajo s sider ali pa pozneje med luženjem v kadi s kislinno. Zato imajo zastoje v lužilnici. Ob koncu seje so člani sveta DE poslušali še poročilo o delu komisije za ugotavljanje delovnih prekrškov in sprejeli sklep, s katerim odpovedujejo delovno razmerje Zdravku Zupanu, navijalcu odpadkov v HVZ.

26. seja odbora za plan in finance

V petek, 23. januarja 1970, je predsednik odbora za plan in finance sklical 26. sejo odbora, na kateri so obravnavali uspehe proizvodnje v II. dekadi januarja 1970, analizo finančnega rezultata za december 1969, informativno tudi izvršitev plana v minulemu letu ter predlog pravilnika o organizaciji in načinu vodenja knjigovodstva.

O uspehih proizvodnje v II. dekadi januarja je poročilo podal direktor za proizvodnjo in povedal, da je v tem obdobju dokaj uspešno izvršena tako skupna kot

blagovna proizvodnja, kljub temu, da so bile težave z vložkom za talilnice. V razpravi po tem poročilu so nato še ugotovili, da so tudi dobri izgledi za izvršitev programa v januarju in bo program dosežen, razen v jeklovleku in žičarni, kjer močno primanjkuje delavcev, imajo okvare strojev pa tudi pomanjkanje naročil, predvsem za nekatere dimenzije patentirane žice. Ugotovili so tudi, da problem vložka za talilnice še vedno ni rešen in če v doglednem času ne bo uspešno rešena, nastaja nevarnost polnega obratovanja posameznih obratov. Če bo takšna situacija trajala še nekaj časa so menili, da bi morali nekateri obrati pospešeno preiti na skrajšani delovni teden. Poleg tega so opozorili in menili, da je treba s tem seznaniti tudi ustrezne forume širše skupnosti na težave, ki bodo nastale tudi v predelovalni industriji, če Železarni ne bo zagotovljen vložek.

Analizo finančnega rezultata za december je podal finančni direktor in povedal, da je rezultat takšen kot so ga pričakovali in, da je zato tudi uspeh vsega minulega leta dober, popolen rezultat pa bo znan, ko bo napravljena taksoimenovana 13. bilanca. Člani odbora pa so v razpravi ugotovili, da je dosežen finančni rezultat v preteklem letu izreden uspeh, za kar gre brez dvoma zasluža naprežanjem celotnega kolektiva, uspešno izvedeni notranji sanaciji in tudi uspešno izvedeni nekateri zunanji ukrepi.

Izvršitev plana v preteklem letu so vzeli na znanje brez pripomb, ker bodo ta vprašanja itak še obravnavali, ko bodo obravnavali zaključni račun.

S predlogom pravilnika o organizaciji in načinu vodenja knjigovodstva so se strinjali in sklenili, da ga bodo predlagali delavskemu svetu Železarn v potrditev kot sprejemljivega.

(Nadalj. na 7. str.)

Mladina o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Vsak član predsedstva mora izpolniti svoje dolžnosti in obveznosti

Na redni torkovi seji članov predsedstva TK ZMS Železarn so največ govorili o kadrovanju v predsedstvo TK ZM in o nekaterih drugih stvareh.

Novoizvoljeni člani predsedstva TK ZM so po letni konferenci sklenili, da bodo takoj pričeli z resnim delom, katerega del bo nosil vsak posamezni član predsedstva. Ob tem pa je stalna prisotnost, zanesljivost in delo vsakega člana predsedstva nujna in neobhodna. Zato so sklenili, da bodo vsakega člana predsedstva, ki ne bo izpolnjeval svojih dolžnosti in obveznosti, zamenjali z mladinci, ki bodo pripravljeni prevzeti svoj del odgovornosti in nalog.

Člani predsedstva so spoznali, da je med njimi nekaj takih članov, ki ne izpolnjujejo svojih obveznosti do TK ZMS Železarn, zato so sklenili, da se bodo s temi člani resno pogovorili in jih v skrajnem primeru tudi zamenjali.

Nato so predlagali, naj bi aktivno delo obratnih aktivov ZM ocenjevali. To ocenjevanje dela velja od 1. januarja do 1. junija. Predsedniki obratnih aktivov naj bi pošiljali mesečna poročila o delu aktivov na predsedstvo TK ZMS Železarn, ki bo po svojih ocenah najprizadevnejše aktivne ob koncu ocenjevanja tudi denarno nagradilo.

Predsednik TK ZMS Železarn je nato vse prisotne seznanil s predračunom za potrebe športno-rekreacijske dejavnosti. Predsedstvo meni, da je predračun realen in upa, da ga bo osvojil in odobril tudi pristojni organ, ki bo kril finančne potrebe za športno-rekreacijsko dejavnost.

Predsedstvo TK ZM sporoča vsem aktivom ZM, ki želijo organizirati izlete z avtobusi naših avtobusnih podjetij, da imajo po zakonu o regresih 60 % popust pri prevozu. Skupine pa morajo šteti najmanj 10 mladincev, starih do 27 let, razen skupinovodje, ki pa je lahko tudi starejši.

Z. E.

Družbeno politično izobraževanje mladine železarn

V torek, dne 27. 1. se je v prostorih ZIC pričel cikel predavanj v okviru družbeno političnega izobraževanja mladine Železarn.

Udeležba na prvem predavanju je bila pod pričakovanjem, vendar prevladuje mnenje, da zainteresirani mladinci še niso vsi obveščeni o samih predavanjih in o pomenu letih za mladega človeka — samoupravljalca. Vsak začetek pa je povezan s težavami, zato vsi upajo, da se bo že na prihodnjem predavanju, ki bo v torek, 3. 2. ob 18. uri zbralo večje število mladincev. Pestrost — da-

vanj in kvalitetno izvajanje predavateljev pa bo, upajo, zadostno jamstvo, da bo število obiskovalcev večje.

Torkovo predavanje je bilo prvo od dveh predavanj o osnovah družbeno ekonomske ureditve SFRJ, katera vodi tov. Tomaž Ertl.

Tov. Ertl je prisotnim najprej orisal politično ekonomsko razdelitev sveta, ki se deli na: kapitalistične države, socialistične države in države v razvoju. Nato je razčlenil te politično ekonomske skupine in pojasnil, od kod razlike v družbeno ekonomskih ureditvah med državami iz iste politično ekonomske skupine. Razložil je tudi pomen in razvoj socializma in prisotnost le-tega v kapitalističnem svetu. Nazorno je razložil tudi razvojno pot kapitalizma ter spremembe in ukrepe, ki so nastajali v vodenju gospodarske politike po večjih gospodarskih krizah v kapitalistično urejenih državah.

Tov. Ertl je nato razčlenil in obrazložil tudi družbeno ekonomsko ureditev SZ ter njen vpliv v gospodarski politiki v nekaterih socialističnih državah, zaradi česar prihaja tudi do kratkih družbeno političnih konfliktov.

Nato je tov. Ertl prešel na obrazložitev osnovnih ustavnih načel, na katerih je postavljen družbeni red v SFRJ.

Najprej je prisotnim razložil, zakaj in kako je nastal naziv: socialistična federativna republika Jugoslavija in razložil pomen besed, ki so prisotne v nazivu naše države. Potem je govoril o enakopravnosti občanov, narodov in jezikov, o zboru narodov, suverenosti nacij in republik in obrazložil njihov pomen in medsebojno povezanost. Poudaril je, da je osnovni temelj družbenih odnosov družbena lastnina proizvodjalnih sredstev ter dolžnosti občanov do dela. Razvoj družbenih odnosov pa nakazuje ustava, ki za sedanje pogoje velja taka kot je, vendar se je in se bo še spreminjala z razvojem družbe.

Na koncu svojega prvega predavanja o družbeno ekonomski ureditvi v SFRJ je tov. Ertl povedal še nekaj o osvobajanju dela in o privatnem lastništvu nad proizvodjalnimi sredstvi, ki v manjši meri nastopajo tudi pri nas, ki pa ni tolikšno, da bi lahko posegalo v sam družbeni odnos.

Sledila je razprava, ki pa se zaradi pomanjkanja časa ni razvnela.

Na vprašanje predavatelja, če se prisotni strinjajo s tako obliko vodenja predavanj, so pripomnili, da so sicer zadovoljni nad kvaliteten izvajanjem, da pa jim je ostalo premalo časa za razpravljanje. To pa je tudi edino, kar bi lahko Tomažu Ertlu za prvo predavanje zamerili.

Tov. Ertl bo vodil še dva zanimiva predavanja, in sicer: drugi del predavanja o osnovah družbeno ekonomske ureditve v SFRJ in o samoupravljanju ter razvoju socializma v sodobnem svetu.

Z. E.

Sestanki delovnih skupin

VALJARNA PROFILOV — ADJUSTAŽA — Delovna skupina Ravnik je na sestanku 17. januarja sprejela na znanje informacijo o letošnjih nalogah in 4,3 % obremenitvijo za 46-urni teden. Vse potrebno bo treba urediti za uvedbo 42-urnega tednika in to splošno v okviru podjetja. Ozko grlo je žerjav, med razpravo pa so opozorili, da je treba pri ravnalnih strojih bolj paziti pri rezanju določenih dolžin. Sodelavec Bauman je vprašal glede remontov in bo dobil odgovor na naslednjem sestanku, glede dopustov pa je bilo rečeno, da jih je treba koristiti skozi vse leto.

VALJARNA PROFILOV — ADJUSTAŽA — Vodja delovne skupine tov. Dolinar je razpravljali na sestanku 19. januarja seznanil s planom predvidenim za leto 1970. Podrobnije so razpravljali tudi o uvedbi 46-urnega tednika in menili, da bodo ob ustreznih pogojih lahko izpolnili obveznosti. Tov. Zaplotnik se je zanimal, kdaj bodo postavljene nove škarje na srednji progi, poleg tega pa so predlagali, da je treba popraviti valjčke pri izsredniku ter mizo pri žagi.

VALJARNA PROFILOV — Delovna skupina Zupan je imela sestanek 16. januarja. Razpravljali so o prehodu na skrajšani delovni čas. Rečeno je bilo, da se bo moral vsak posameznik potrditi na svojem delovnem mestu do zadnje minute ob koncu dneva. Sodelavec Stevič se je zanimal glede remonta žerjava, kdaj, kje in kdo ga bo popravil.

VALJARNA 1300 — HLADNA VALJARNA — Na sestanku delovne skupine 13. januarja so najprej pregledali izpolnjevanje plana za december in januar, nato pa so govorili še o položaju obrata sprito pomanjkanja surovin. Še bolj bo treba paziti, da bo vložek, kolikor ga je na razpolago, uporabljen tako, da bo čim manj izmečka ter da bo kvaliteta ustrezala zahtevam kupcev.

VALJARNA 1300 — ADJUSTAŽA — Sestanka delovne skupine Dremelj 19. januarja se je udeležilo 32 delavcev. Najprej je bila na vrsti informacija o izpolnjevanju proizvodnih nalog za december. Plan so izpolnili s 105 % in prodali 160 ton dinam pločevine in 20 ton pocinkane pločevine za izvoz. Razpravljali so še o disciplini ter o dopustih. Glede plana za leto 1970 so bili mnenja, da ga bodo izpolnili, če bodo imeli dovolj vložka ter pločevine, ki jo dobijo iz valjarne Bela za termično obdelavo.

VALJARNA 2400 — ADJUSTAŽA — Sestanek delovne skupine Resman je bil 16. januarja. Največ so govorili o izpolnjevanju proizvodnega načrta in prehodu na skrajšani delovni čas. S problematiko Železarn je prisotne seznanil asistent tov. Vilman. Ob koncu sestanka je bilo še predlagano, kako naj bi se uredili prostor za odlaganje obrezane pločevine v hali B.

VALJARNA 2400 — ADJUSTAŽA — Na sestanku delovne skupine Knafeč, 16. januarja, niso imeli pripomb k zapisniku prejšnjega sestanka. Glede na rezultate dosežene v lanskem letu so zadovoljni, še posebej, če upoštevamo, da je bilo premalo delavcev in vložka. Glede uvedbe skrajšanega delovnega tednika imajo pomisleke v toliko, ker jim primanjkuje delavcev in sicer na tistih delovnih mestih, kjer bodo delali 4 + 1. Zlasti so opozorili na disciplino in na nekatere druge probleme v obratu. Trije sodelavci so postavili vprašanja v zvezi z nadurami na sack škarjah in zamud vlakov.

JEKLOVLEK — BRUSILNICA — Na sestanku delovne skupine Zidan, 14. januarja, je vodja delovne skupine povedal, da je plan za leto 1970 povečan in bodo potrebni večji napor. To bo težka naloga zaradi nekaterih strojev, ki so v slabem stanju. Zavzemajo se za večje količine kalibrirane materiala, s tem pa bi odpadlo več brušenj, ki so sedaj potrebna.

JEKLOVLEK — BRUSILNICA — Na sestanku delovne skupine Arnez so obširneje govorili o proizvodnem načrtu in njegovi realizaciji za leto 1970. K informaciji sektorja za ekonomiko podjetja niso imeli pripomb. Poudarili so, da bi lahko naredili še več, toda stroji so pogosto v okvari, zlasti tisti, ki pripravljajo vložek ostalim brusilnim strojem. Zanima jih, kaj je z njihovo pritožbo zaradi povečanja skupine.

ZICARNA — Na sestanku delovne skupine Poklukar, 14. januarja, so obravnavali proizvodno problematiko za december. Seznanjeni so tudi z načrtom za leto 1970, ki je večji za 5.000 ton oz. za 8,3 %. Izdelati bo treba večje količine kvalitetne

žice, kar je tudi ekonomsko utemeljeno. Delavci menijo, da je plan previsok, ker normativ delovne sile v žičarni ni izpolnjen in manjka 11 žičarjev. Prav tako niso zadovoljni z luženjem in dostavo žice do žičarskih strojev. Predlagajo, da bi imeli proste sobote na nočni izmeni.

ZICARNA — PATENTIRNICA — Na sestanku delovne skupine Bremec, 14. januarja, so ugotovili, da je glede na vse faktorje letošnji plan za patentirnico visok. Osnovna naloga je v tem, da bodo skozi vse leto zadostili potrebam žičarne. Za prehod na skrajšani teden imajo realne možnosti, saj so z manjšo rekonstrukcijo na progi A povečali proizvodnjo za okrog 10 %. Za delavce, ki ne izpolnjujejo dosledno svojih nalog iz objektivnih ali subjektivnih razlogov, menijo, da ne bi smeli ostati na sedanjih delovnih mestih.

HVZ — PATENTIRNICA — Delovna skupina Resman je imela sestanek 15. januarja. S prehodom na skrajšani delovni teden se strinjajo, toda bojijo se, da bo kdo naročila, bodo morali delati tudi ob sobotah in nedeljah, da bi zadostili potrebam žičarne. Za bolj učinkovito delo predlagajo manj menjav programov, obenem pa so poudarili, da posamezniki lahko precej pomagajo pri zmanjšanju zastojev. Delavce, zaposlene v patentirnici, ponovno opozarjajo na varno delo in pravilno ravnanje z žerjavi, kakor tudi na red na delovnem mestu.

HVZ — ZICARNA I — Na sestanku delovne skupine Tramte je bilo rečeno, da so plan za december presegli za 3 %, ni bil pa dosežen plan blagovne proizvodnje. Vodja delovne skupine je pojasnil, kako naj bi izvedli prehod na skrajšani delovni teden pod pogojem, da bo proizvodnja ista in tudi osebni dohodki. Žičarji znova opozarjajo, da je žica slabo lužena in imajo zato težave pri doseganju norm ter kvalitete izdelkov.

ZICARNA II — Sestanek delovne skupine je bil 14. januarja. Vodja delovne skupine je obširneje govoril o proizvodnem načrtu za december in o načrtu za tekoče leto, ki je večji za 8,3 %. S prehodom na skrajšani delovni teden so se strinjali ter ugotovili, da bo potrebna boljša delovna disciplina pri izkoriščanju delovnega časa, strojnih kapacitet, da bi obdržali sedanjo raven osebnih dohodkov. Delavci, zaposleni na Herborn strojih 9 in 11-stopenj, vprašujejo, kdaj bodo izdelani statični odvijalci.

HVZ — ZICARNA I IN II — Sestanek je bil 14. januarja. Na začetku je bila podana obširna razlaga izpolnjevanja proizvodnega načrta, govorili pa so tudi o nalogah za letošnje leto. Poudarili so, da kljub prehodu na skrajšani delovni teden ostane proizvodnja in osebni dohodki na isti ravni kot sedaj. Zato bo treba izpolniti normativ delovne sile, izboljšati organizacijo dela in skrbeti za vložek ter povečati hitrost na Vaughn in Herborn strojih. Zahtevajo sestanek delovne enote, ob navzočnosti uprave podjetja in posameznih sektorjev. Urediti je treba higienske prostore. Kljub sklepu, sprejetem na sestanku delovne skupine lani v juliju, pa je še vedno odprto vprašanje statističnih odvijalcev.

STROJNO VZDRŽEVANJE — MONTAŽA JESSENCE — Vodja delovne skupine je ob obravnavi plana poudaril, da bo treba izboljšati organizacijo dela ter zagotoviti delavce, da bi pravočasno in kvalitetno odstranili okvare. Zmanjšati je treba zastoj in bolje kot sedaj koristiti delovni čas. Prisotni se strinjajo z uvedbo stimulativnega nagradjevanja, kajti sedanja delitev ni v redu in ni usklajena med posameznimi delovnimi mesti. S predvidenim prehodom na krajši delovni čas se strinjajo, znano pa je tudi, da bo ta čas treba nadoknaditi s povečano storilnostjo.

STROJNO VZDRŽEVANJE — ŽERJAVNI ODDLEK — Na sestanku delovne skupine 20. januarja so najprej ugotovili, da več točk oziroma sklepov zadnjega sestanka ni izpolnjenih, s pripombo, da gre za sistemska vprašanja. Imeli so več vprašanj in pripomb: zakaj v tabeli izkoriščanja obratovalnega časa niso posebej prikazani tudi planirani tehnološki zastoji. Menijo, da bodo predvidene normative težko izpolnili zaradi slabega odnosa do strojev v proizvodnji in slabo naštudirane tehnologije notranjega transporta. Vprašujejo, zakaj ni na voljo mladih delavcev za priučitev. Od-

ločno zahtevajo, da se pri uvedbi skrajšanega delovnega časa upošteva princip, da polovico nedelj in sobot dela proizvodnja, ostalo polovico pa vzdrževalci. Menijo, da je treba delavce iz ostalih področij skrbno izbirati in jih zainteresirati za delo v Železarni.

STROJNO VZDRŽEVANJE — ŽERJAVNI ODDLEK — Tudi na sestanku delovne skupine Srebrnjak so imeli podobna vprašanja kot na sestanku delovne skupine Koblar. Vprašanja se nanašajo na tehnološko disciplino, vrednotenje dela vzdrževalcev ter na normativ žerjavskih ključavničarjev primanjkuje. Vprašujejo, zakaj se proti tistim, ki žerjave preobremenjujejo, ostreje ne ukrepa. Menijo, da so za to le redkokdaj krivi in odgovorni žerjavovodje. Zahtevajo, da je treba za nadure za potrebna vzdrževalna dela, ki nastajajo zaradi krivde proizvodnje, bremeniti tiste obrate. V nasprotnem primeru bi lahko prišlo do spornih vprašanj in tudi do zastojev.

OTK — KK — Na sestanku delovne skupine 22. januarja so obširneje govorili o specifičnosti proizvodnega načrta za leto 1970. Plan je dosegljiv, vendar bo treba precej naporov tako posameznikov, skupin, kakor tudi uprave podjetja. Iz plana je razvidno, da še v večji meri prehajamo h kvalitetnejšemu asortimentu, to pa pomeni tudi večje zadolžitve in obveznosti za službo KK. Pripravniki, zaposleni pri službi KK, vprašujejo, kako je s pripravniškim stažem v Železarni, ker za nekatere traja 30 mesecev. Na oddelku nimajo prostega normativa in obratovodstvo ne more poiskati ustrezne rešitve.

GRADBENO VZDRŽEVANJE — TESARIJ — Sestanek so imeli 14. januarja. Z odgovorom na vprašanja, postavljena na prejšnjem sestanku, niso bili zadovoljni. K sklepom DSZ niso imeli pripomb, pač pa menijo, da osebni dohodki ne bi smeli biti odredeni po tem, kakšno delovno mesto je prosto, ampak po sposobnosti in po delu slehernega posameznika. Imeli so pripombo glede nočnega dela, zanima pa jih, kako je mogoče, da je stalez delavcev v Železarni vedno manjši, uslužbenec pa je vedno več. To pomeni večjo režijo, ki vpliva na osebne dohodke. Prošijo za čepice, ki bi jih nosili pod zaščitnimi čeladami in bi bilo tako manj prehladov.

GRADBENO VZDRŽEVANJE — PLASTIKA — Na sestanku 13. januarja so govorili o planu in niso imeli pripomb. Ugotovili so, da bi tudi njihov oddelk lahko precej pripomogel k zmanjšanju zastojev v proizvodnih obratih, toda le v primeru, če bi bili pravočasno obveščeni o okvarah. S sklepi DSZ se strinjajo, toda menijo, da je v njihovem obratu še vedno precej razlik pri grupah. Imajo dvoje vrst dejavnosti in bi bilo prav, če bi skupine izravnali. Kar zadeva nove delavce, naj bi jih dobili po možnosti iz gumarske ali usnjarske stroke, ali pa učence šole v gospodarstvu. Na ta način bi izpolnjevali kvalificirani kader v delavnici. Bilo je še nekaj predlogov za ureditev problemov v njihovi delavnici.

HVZ — KARISTI — Na sestanku delovne skupine 22. januarja so v glavnem govorili o problematiki notranjega transporta. S povečanjem plana je vedno več tudi prevozov z vilicarji in elektrokarimi, ki pa so v zelo slabem stanju. Sedanje elektrokarne obratujejo že od leta 1952 in bo treba obnoviti vozi park. Voznike elektrokar so opozorili na bolj previdno vožnjo po obratih zaradi varnosti in škode, ki bi lahko nastala na materialu. Opozorili so jih tudi na to, da imajo zaščitne čelade posebno v oddelkih, kadar vozijo pod žerjavi.

GRADBENO VZDRŽEVANJE — ZIDARJI — Sestanek so imeli 15. januarja. Z odgovori na vprašanja, postavljena na prejšnjem sestanku, niso bili v celoti zadovoljni. Razpravljali so o planu proizvodnje in finančni realizaciji za leto 1970. Plan vzdrževanja pa bo realiziran pod pogojem, da bodo naprave dobro in v krajših rokih popravljene kot je predvideno. Od tega je odvisen tudi osebni dohodek zaposlenih. K sklepom seje DSZ niso imeli bistvenih pripomb.

GRADBENO VZDRŽEVANJE JAVORNIK — Na sestanku 15. januarja so govorili o planu proizvodnje. Obenem so govorili o zastojih in povečanju proizvodnje. Menijo, da tudi vzdrževalci lahko prispevajo svoj delež k zmanjšanju zastojev, kar bo vplivalo tudi na premiranje. Na postavljena vprašanja je odgovarjal obratovodja gradbenega vzdrževanja, ki je govoril tudi o dopustih ter večji storilnosti, še posebej, ko uvajamo krajši delovni čas. Posamezniki se niso strinjali z delom komisije za rangiranje, v oddelku plastike pa naj bi zaradi vedno večjih potreb povečali normativ.

Samoupravni organi v preteklem tednu

(nadalj. s 5. str.)

7. seja odbora za kadre

Predsednik odbora za kadre Janez TUŠAR je sklical 7. sejo odbora v sredo, dne 28. januarja 1970, na kateri so obravnavali kadrovske problematiko in reševali vloge.

Poročilo o kadrovski problematiki je podal vodja kadrovskega oddelka pri kadrovskem sektorju v odsotnosti direktorja sektorja le v grobih obrisih, ker so že pred tem menili, da poročilo še ni zrelo za obravnavo na

15. seja odbora za dohodek in sistem nagrajevanja

Predsednik odbora za dohodek in sistem nagrajevanja je sklical 15. sejo odbora v soboto, 24. januarja 1970 in predlagal v obravnavo problematiko nagrajevanja v 1970 letu in spremembo cenika v valjarni 2400.

Po izčrpnih razpravi o problematiki nagrajevanja v 1970 letu, so sprejeli več sklepov oziroma predlogov in sklenili, da bodo celotno problematiko posredovali delavskemu svetu Železarne na seji, dne 29. januarja in predlagali tudi sklepe. Zato sklepov odbora v tem članku ne obravnavamo, temveč jih bomo objavili po seji delavskega sveta Železarne.

Za valjarno 2400 so odobrili spremembo cenika v tem smislu, da so sedanji cenik razdrobili po debelinah pločevine, tako da ima vsaka

kvaliteta pločevine 4 grupe poprečnih debelin 6, 9, 16 in plošče nad 20 mm.

Seja komisije za proizvodnjo v predelovalnih obratih

Šef delovne enote inž. Vičar je na seji komisije za proizvodnjo pri svetu DE 14. 1. obširneje poročal o doseženih uspehih v posameznih oddelkih za december in leto 1969.

Iz njegovega poročila je razvidno, da je hladna valjarna izpolnila plan v decembru z 98,54 %, letni družbeni plan pa z 97,83 %. V žičarni so bili bolj uspešni, saj so proizvodni načrt za december

seji delavskega sveta Železarne. Zato so sklenili, da bodo predlagali delavskemu svetu, da to poročilo črta iz dnevnega reda seje, dne 29. januarja in obravnavo odloži na eno naslednjih sej, po možnosti posvečeno samo tej problematiki. Sklenili so še, da je treba poročilo o kadrovski problematiki prav zaradi pomembnosti vprašanja prej obravnavati še na sejah svetov delovnih enot in nato pripraviti predlog zaključkov.

V nadaljevanju seje so obravnavali vloge večinoma za študijske ugodnosti pri izrednem študiju sodelavcev. Vloge so rešili skladno s sprejetimi principi izrednega študiranja.

izpolnili s 100,3 %. Dosegli so največjo mesečno proizvodnjo v letu 1969 in tudi letna proizvodnja v višini 51.031 ton, ki je bila dosežena lani, je doslej najvišja. Uspeh naših žičarjev je toliko večji, ker so uspeli doseči tako proizvodnjo kljub pomanjkanju naročil za patentirano in navadno pocinkano žico ter kljub daljšemu zastoju v patentirnici zaradi težav pri oskrbi z butanom.

Med letom so imeli precejšnjo bolezensko odsotnost ter odsotnost zaradi dopustov. Planirana proizvodnja je bila dosežena, toda slabši je bil asortiment, kar se bo poznalo pri ceni. Oskrba z vložkom je zadovoljiva, imajo pa težave s skladiščnim prostorom ter z vlečnimi bobni na novih strojih RF in Vaughn. Bobne navedenih in brusijo v naših delavnicah, vendar s popravilom niso zadovoljni. Žičarna je sicer dosegla dobre rezultate pri izpolnjevanju proizvodnje. Prav tako proizvodnega načrta v decembru in letu 1969, niso dosegli v električnem oddelku. Primanjkovalo je elektrodne žice Ø 5 mm in delno Ø 4 mm. Slaba je bila kvaliteta vlečene elektrodne žice, težave pa nastajajo tudi zaradi pomanjkanja železa v prahu. Proizvodni načrt varilnega praška zaradi nepredvidenega remonta peči v decembru ni bil dosežen.

Proizvodni načrt žičnikov v žebljarni je bil v decembru dosežen z 89 %, plan bodoče žice pa s 111,4 %. Žebljarna je edini obrat, ki je v decembru dosegel plan odprave. Sicer je primanjkovalo žice, ki jo rabijo kot vložek in so jo zato dobivali iz Zernice. Zaradi pomanjkanja vložka so delali samo na dve izmeni.

Slavko Tarman:

Civilno prebivalstvo v atomski vojni

2

V Angliji so se v mestih, kakršni sta Coventry in London, spremenili v ruševine ne samo stanovanjski bloki, marveč cela stanovanjska naselja. Velikansko škodo so utrpela zaradi bombardiranja tudi belgijska mesta Bruxelles, Gent, Liège, Maline in Charlerix. Večino tega razdejavanja so povzročili s slepim metanjem rušilnih in zažigalnih bomb na goste naseljene stanovanjske četrti. Bombardersko poveljstvo britanskega letalstva je zahtevalo sistematično bombardiranje nemških mest z namenom, da bi čim učinkoviteje razširili bombardirano površino. Menili so, da bo to vplivalo na moralno prebivalstva in da bo nemška vojna industrija v resni nevarnosti, če se bodo delavci ločili od tovarn, ker bodo morali poskrbeti za svoje družine in popravljati škodo na svojih hišah.

S temi napadi so hoteli demoralizirati prebivalstvo, zlasti industrijske delavce. V isti publikaciji je podana definicija »površinskega napada«. To je napad, ki je namenoma usmerjen na mestno področje, pri njem pa sodeluje nad 100 letal z bombami v skupni teži nad 100 ton, posledica pa je vsaj dva odstotka porušenih poslopj v mestu.

V takih namernih »površinskih napadih« v obdobju od oktobra 1939 do maja 1945, so zavezniške letalske sile, predvsem pa britansko letalstvo, vrgle na 61 nemških mest z več kot 100.000 prebivalci nad pol milijona eksplozivnih, zažigalnih in rušilnih bomb. V teh mestih je bilo skupno 25 milijonov prebivalcev, kar je 32 odstotkov skupnega prebivalstva Nemčije, od tega 4.858.000 delavcev. Tako je industrijsko delavstvo sestavljalo petino skupnega prebivalstva teh mest.

Po splošnih ocenah so z vsemi »površinskimi napadi« skupno porušili ali močno poškodovali 3.600.000 stanovanjskih poslopj, kar je približno petina vseh stanovanjskih hiš v Nemčiji. Tako je ostalo brez strehe nad glavo okoli 7.500.000 ljudi. Pri ameriških »površinskih napadih«, ki so bili namenoma takšni, je bilo okoli 300.000 človeških žrtev, ranjenih pa je bilo 780.000 ljudi. Razen mrtvih in ranjenih se je moralo izseliti nad 5 milijonov Nemcev, medtem ko je bilo 18 do 20 milijonov ljudi brez osnovnih življenjskih sredstev (kot vode, plina, električne energije itd.).

Naslednji pregled tonaže bomb, ki so jih zavezniški vrgli na Nemčijo med drugo svetovno vojno, jasno kaže kaj je civilno prebivalstvo pretrpelo zaradi strateškega bombardiranja:

na vse industrijske cilje	so vrgli skupno	13,5 %
na prometne zveze	so vrgli skupno	32,0 %
na vojaške cilje	so vrgli skupno	30,5 %
na velika mesta	so vrgli skupno	24,0 %
Skupno:		100,0 %

Posledica tega bombardiranja je bilo velikansko fizično razdejavanje, opustošenje so bile velike površine glavnih nemških mest. Glede razdejavanja so ti napadi presegli vse druge oblike. Pričakovali so: če bo morala nemška civilnega prebivalstva zlomljena in bodo delavci ločeni od tovarn, bo nemška vojna proizvodnja utrpela veliko škodo. Na ta način so šteli za borce celotno civilno prebivalstvo, ki je bilo izpostavljeno neposrednim napadom. Nič več ni bilo imunitete in zaščite za civiliste, ker so menili, da v moderni vojni ni bistvene razlike med civilnim prebivalstvom ter čisto vojaškimi in industrijskimi cilji.

Bombe za zaledje lahko odvzamejo armadam sredstva in napravijo vojno tako strašno, da civilno prebivalstvo noče več podpirati svojih oboroženih sil... Fizično izmaganje v vojni ni več omejeno samo na vojne enote. Poprej je bilo zaledje sorazmerno varno, armade so se borile, medtem pa je civilno prebivalstvo delalo in čakalo. Prvi letalski napadi so povzročili temeljite spremembe.

Po ugotovitvi, da je zavezniško letalstvo samo ponovilo »krvave lekcijske«, ki so jih dali nacisti, ter po opisu razdejavanja Hamburga in drugih industrijskih mest je rečeno, da so teror in razdejavanje raztegnili tudi na bistro sovražnega naroda.

Na konferenci v Casablanci so se odločili za »skupno britansko-ameriško letalsko ofenzivo« z namenom, postopno razdejati in uničiti nemški vojaški, industrijski in gospodarski sistem ter tako močno minirati moralno nemškega naroda, da bo dokončno oslabiljena njegova sposobnost za oborožen odpor.

Popravek seznama članov prvega DS Železarne

Že pri objavi seznama smo prosili bralce, da nam pomagajo izpolniti seznam, ker žal sestavljalc seznama vseh članov ne poznajo, razen tega pa niso več vsi člani na Jesenicah.

Tako bi pravilno v seznamu moralo biti pod tekočo številko 35 napisano: LAZAR POLDE, starostni upokojenec, pod št. 69. ROPRET VIKTOR (ne Milan) — umrl in pod št. 83 ZORMAN FRANC, starostni upokojenec. Prosimo bralce, da to z razumevanjem vzamejo na znanje, tov. Lazarju in tov. Zormanu pa, ki sta bila v seznamu »proglasaena« za mrtva, želimo, da bi še dolgo uživala zasluženi pokoj.

Prosimo, da nam še sporočite dopolnitve, predvsem pa za upokojene člane in za člane sedaj zaposlene v drugih delovnih organizacijah želimo zvedeti sedanje točne naslove.

Jugoslovanska proizvodnja surovega jekla v letu 1969

SM jeklo	1968/t	1969/t	1968/69 %
Zenica	864.611	874.852	101,2
Jesenice	340.240	322.907	94,9
Sisak	218.056	232.339	106,6
Store	37.390	39.634	106,0
Smederevo	92.595	95.014	102,6
Nikšić	44.150	54.276	122,9
skupaj	1.597.042	1.619.022	101,4
Elektro jeklo			
Zenica	18.330	18.567	101,3
Jesenice	86.764	128.077	147,6
Sisak	39.455	45.029	114,1
Ravne	101.009	135.819	134,5
Smederevo	6.798	7.649	112,5
Nikšić	67.143	86.932	129,5
skupaj	319.499	422.073	132,1
LD jeklo			
Skopje	72.965	171.039	234,4
SKUPAJ	1.989.506	2.212.134	111,2

(Nadalj. in konec)

Kdo je bil dezertjer?

Franc Hodnik, strojevodja v Železarni, pripoveduje:

»Vinko Svetina je dejal, da gre k dekletu, nato pa še po hrano v Plavški rovt. Ker ga ni bilo nazaj, smo začeli dvomiti o njegovi nameri. Komandir Vester je trdil: »Izdal nas bo. Moramo se umakniti višje v hrib.«

To je bil razlog, da smo se začeli umikati proti Hruščanski planini. Kako se je naše potovanje končalo, je znano.

Matko Fon: »Omenja se, da je bil med nami izdajalec. V to dvomim. Po mojem mnenju so nas Nemci slučajno dobili. Nemci so po mojem mnenju nameravali z vrha napasti kurirsko karavlo nad Dovjami, medtem pa so nalleteli na našo sled in šli za nami. Vinko Svetina je bil zelo zaljubljen v sovaščanko. Želja po snidenju z dekletom je bila tako močna, da je zapustil partizanske vrste. Ostal je v vasi kot skrivač. Skrival se je pred partizani in Nemci.« (seveda so to le Fonove domneve, ker je bil sam medtem v koncentracijskem taborišču in o tem lahko le domneval).

Na Koroški Beli so mi posredovali točne podatke (pripovedovali so mi očividci):

Vinko Svetina je naklepno pobegnil z izgovorom, da gre k dekletu in v vas po hrano. Ujeti kurir Lojze Noč iz Javorniškega rovtja je na jese-niškem gestapu skozi priprta vrata v drugi sobi videl partizana, ki se je svobodno gibal med gestapovci. Skoraj zanesljivo lahko rečemo, da je bil to Svetina. In še odgovor na Fonovo trditev, da je bil Svetina navaden skrivač. Svetina je bil res skrivač, toda skrival se je samo pred partizani. Prve dni po begu iz partizanskih vrst je spal pod nemško zaščito. Točno povedano: spal je pri Bručanu na Javorniku, kjer so spali oboroženi werkschutz (tovarniška straža). Svetina prve dni ni upal spati doma, ker je imel slabo vest. Vrnil se je na delo v železarno, kjer so se ga izogibali vsi pošteni delavci. Nemci so morali imeti utemeljen razlog, da so skrbno čuvali Svetinovo življenje. Nekaj dni pred osvoboditvijo je Svetina menil, da mu ob razsulu Nemčije nihče ne bo mogel dokaati izdajstva. Mrtvi molčijo. Toda ne vedno. Vinko Svetina je bil takoj aretiran in po vojni obsojen na smrt.

Ce bo glede teh podatkov dvom, naj za razmišljanje še posredujem naslednjo primerjavo, ki jo doslej nisem objavil.

Znano je, da so tistega jannarskega jutra 1945. leta, ko so v Medjem dolu padli kurirji, Nemci ujeli kurirja Aloj-

za Noča z Javorniškega rovtja. Marca lani sem v Železarnju opisal, kako so ga mučili na jese-niškem gestapu vse do četrte ure zjutraj. Nekateri njegovi vaščani so mi kasneje namignili, da je Noč naslednji dan pripeljal Nemce v vas. O tem nisem želel pisati, vendar je boljše, da o tem ne molčim. Ko sem se pogovarjal z

Alojz JELENC, je spremljal
OČKA

Nočem, je bil prav on prvi, ki mi je to povedal. Dejal je, da je bil že zelo hudo izmučen, Nemci pa so mu zagrozili, da ga takoj ubijejo, če ne izda svojih tovarišev, zato je privolil v vsiljeno vlogo, sam pa je skoval načrt, kako bo ukanil Nemce. Kurir Noč je vedel za zapuščeno kurirsko postajo nad Javorniškimirov-ti. Ze spotoma je gestapovcem omenil, da so kurirji verjetno zapustili karavlo, ko so zvedeli za smrt svojih tovarišev, posebno pa za smrt poveljnika Stefana. Noč je gestapovce pripeljal do zapuščene karavle (ponavljam: do stare in že dolgo zapuščene karavle, da ne bo pomote in očitkov). Alojz Noč ni nikogar izdal, zaradi njega ni bil nihče zaprt, zaradi njega ni bilo nobene žrtve. To, da je ukanil gestapovce s tem, da jim je pokazal zapuščeno kurirsko postajo, pa se sklada s partizansko iznajdljivostjo, ki jo je Noč koristno uporabil v trenutku, ko mu je življenje viselo na nitki.

Vinko Svetina je pobegnil iz partizanskih vrst 17. januarja 1945. leta. Takoj drugi dan so Nemci ujeli vse člane patrolje, v kateri je bil prej tudi Svetina. Ali lahko kdo verjame, da to nima nobene zveze z dezertjerjem. Gestapovci so zanesljivo temeljito izprašali Svetino in od njega zahtevali, da jim pokaže, kje je patrolja Jeseniško-bohinjskega odreda. Znano je, da so Nemci navadno vodile preoblekli v nemške uniforme, dali so jim tudi orožje, toda brez streliva, to pa zato, da jih ljudje niso prepoznali. Nemci so patroljo ujeli po

Svetinovi »zaslugi«. Svetina je direktno kriv za vse, kar so pretrpeli ujeti člani patrolje, za smrt Vestra in Ravnikarja, o čemer bo še govora v tem sestavku.

V spremstvu z Očkom je bil tudi Alojz JELENC, sekretar okrožnega komiteja. Nedavno mi je pripovedoval, da se je nad Plavškim rovtom patrolja oddvojila in sicer zato, ker so funkcionarji šli na sestanek na sedež okrajnega komiteja Jesenice pa zaradi varnosti niso želeli, da bi patrolja vedela, kje je sedež. »Osebnost sem naročil komandirju patrolje,« se spominja Alojz, »da nas morajo počakati na planini vse dotle, dokler se ne vrnemo. Opozoril sem patroljo na budnost. Prepovedal sem vsak odhod posameznih borcev v vas.«

Preživeli člani patrolje trdijo, da so za seboj zabrisali vse sledi. Torej naj bi jih Nemci slučajno dobili na poti? To pa je malo verjetna trditev. Vinko Svetina je točno vedel za povelje, da morajo čakati Očka na planini. Ko se je zvečer 17. januarja javil na gestapu, je to brez dvoma povedal, ker si je s tem odkupil življenje (ampak samo od Nemcev), drugi dan pa so bili člani patrolje že v ujetništvu. V nobenem primeru jih Nemci niso prestregli slučajno.

Eden ali dva izdajalca?

Vprašanje pa je, če je bil Svetina edini, ki je Nemcem povedal, da je višji partizanski funkcionar na pohodu po enotah in terenskih organizacijah.

Matko Fon se spominja, da je bil v Jeseniško-bohinjskem odredu borec, ki so ga sumili, da ima zvezo z gestapom. V bivši jugoslovanski vojski je bil menda narednik, v partizanih pa je nosil čin vodnika. Ni znano, od kod je bil doma, vemo le, da je bil poročen z domačinko iz Bohinja. Večkrat je prošil za dovoljenje, da se sestane z ženo. Nazadnje mu niso več zaupali, zato so mu prepovedali, da sam hodi na zveze. Naj naprej Fon sam pripoveduje:

»Ko smo bili na Jesenicah zaprti v Stanovnikovi hiši, je nekega dne tovarnjak pripeljal za gestapovce dva. Poklicali so nas, da zložimo dva pred hišo. Stražila sta nas dva gestapovca. Začuden sem pogledal prvega, saj sem ga še pred kratkim videl v odredu. Tudi on je mene prepoznal. Spregovorila sva nekaj besed, vendar ga nisem upal vprašati, kako to, da je tako hitro oblekel drugo uniformo.«

Franc Hodnik pa se tega gestapovca takole spominja:

Spomenik na mestu, kjer so ubili Vinka VESTRA in Jožeta RAVNIKARJA, člana patrolje

»Tistega gestapovca se dobro spominjam. Nekajkrat sva spala skupaj v partizanih. Ne spominjam se, da bi imel čin vodnika. Po mojem spominu je bil navaden borec.«

Znano je, da je v Jeseniško-bohinjskem odredu delovala organizirana gestapovska mreža, ki pa so jo kmalu v kali zatrli. O tem je nekoč pisal Franc Jernej-Milčec, prvi komandant odreda. Morda je ta gestapovski agent pobegnil v dolino v času, ko so v odredu odkrili sovražno vohunsko mrežo iz strahu pred aretacijo, če pa je vohun pobegnil v času, ko je v Bohinj prišel Očka, potem je nedvomno osebno nesel to novico gestapu, ki ga je poslal v partizane. Moral pa je to biti stari gestapovski agent, saj si drugače ne moremo zamisliti, da bi ga v drugem primeru tako hitro oblekli v gestapovsko obleko. Vendar to ne odklanja odgovornosti Svetine, ki je edini lahko gestapovcem povedal, kje je patrolja Jeseniško-bohinjskega odreda, ki spremlja OČKA. Kajti nihče drug tega ni vedel kot samo Svetina, ki je zvečer pobegnil, drugi dan pa je bila patrolja ujeta.

Nihče od borcev se ni mogel spomniti, kako se je ta gestapovec pisal. Zvedel sem le, da je bil poročen z dekletom iz neke bohinjske vasi. Ker sem po vztrajnem iskanju le zvedel iz katere vasi je bila njegova žena, sem zvedel tudi za priimek omenjenega gestapovca. Njeni sorodniki so mi povedali, da se je njen prvi mož pisal Lovro Krašovec. Pred vojno in med vojno sta stanovala na Hrušici, delal pa je v železarni. Sorodniki so potrdili, da je bil Krašovec najprej pri partizanih, nato pa pri policiji na Jesenicah. Menda je padel zadnje dni vojne, vendar o tem nimam nobenih dokazov.

Smrt komandirja patrulje

Od borcev, ki so spremljali Očka, so še živi: Fon, Hodnik, Znidar, Dijak, Noč in Podlunšek.

Svetina je bil po vojni ustreljen kot izdajalec, komandir 2. čete 2. bataljona Jeseniško-bohinjskega odreda, ki je spremljala OČKA, VINKO VESTER iz Otoka pri Radovljici ter Jože RAVNIKAR pa sta bila za hrabro umorjena 21. januarja 1945. leta blizu Begunj.

Vinko Vester je bil kmečki sin. Oče in mati sta mu nameravala izročiti posestvo. Delal je v kurilnici pri železnici na Jesenicah. Nemci so ga mobilizirali v nemško vojsko, kjer se je sam namerano ranil v roko, tako, da je bil iz bolnišnice poslan domov na dopust. Ni se več vrnil v zeleno uniformo am-

pak padel v partizane. Vestnikarja in Dijaka so Nemci ujetnikovali na Jesenicah in jih poslali v radovljjske zapore. Zaslišali jih je Laski Hilmar, radovljjskih gestapovci. Dijak s Koprivnika spominja, da so Vestru zaslišanju polomili roke, solznimi očmi mi je pripovedoval o mučenju v zaporu.

Cina Vestrovi starši zvedeli, da sin ujet, so poslali hčer Angelo na Jesenice poizvedeti, kako in kaj je bilo. Na Jesenicah so jo povedali, da se odpeljali v radovljjske zapore. Pohitela je v Radovljico, tam pa so ji dejali, da so ujetnike pravkar odpeljali v begunjske zapore.

Matko, član patrolje

Angele urno šla za njimi v želja vidi brata. Na križišču Zapužah in Begunje je poleg ceste opazila nekoga, ki se svezlo kri. Od njega je zvedela, da je bil njen tati v središču, ko so jih zahrbili brez vednosti postrelili. Zločin so gestapovci odpravili na nedeljo dopoldne, januarja 1945. leta. Poleg tega so umorili še Antona, iz Skofje Loke in Joka Ravnika, iz Križne gore. Nekaj dni prej ali kasneje v bližini tega križišča odpravili 23-letnega Marjana Novža iz Kranja, tako da danes na spominskem mešču označena imena štirih žrtev nasilja. Od teh sta bomočena in zahrbtno umorila komandir patrolje Vestro borce Ravnika naravnost zaradi umazanega izdajstva Svetina.

Pri Fajdgu v Zapužah so videli policiste, ki so peljali tri zme borce. Le-ti so imeli zane roke za vratom (ne pa hrbtnu). Kmalu potem, ko padli strelji, so prišli polki k Fajdgu in zahtevali, da preže konje in popelje uslene zapornike v Begunje. Fajdga je zahtevo odločno zlonil rekoč: »Če ste jih polčili, pa jih še sami peljite!« in je v štali, voz na dvorišču lahko vzamete, toda ne grem z vami.« Gestapovci so se »opravičevali«, da so nameravali ujetnike pobegniti. »Kaj, je zarobila Fajdga, meni boste pravi, da so hoteli na ravni zvezanih rokami in polomili udi pobegniti. Se že znamo.«

Nemci je bilo nerodno, ker je bila njihova »až tako

prozorna. Vzeli so voz in k njemu ter sami naložili žrtve in jih odpeljali v Begunje.

Vestrova sestra Angela je na križišču pri Zapužah gledala še svezlo bratovo kri, ki se je svetila na snegu. Prišla je samo nekaj minut po zločinu. Skrbno je pobrala bratovo kri na snegu in jo napolnila v steklenico. Steklenico Vestrove krvi so domačuvali (kri je bila seveda pomešana s snegom) vse do 1955. leta. Tistega leta pa je umrla Vestrova nečakinja, pa so domači v njeno krsto položili tudi Vestrovo kri. Če bo kdaj ta grob prekopavali, bodo lahko še vedno v grobu našli steklenico strjene krvi partizanskega komandirja Vinka Vestra. Nekega dne bodo vsekakor grob prekopavali. Tedaj bi morali to steklenico poslati v muzej revolucije v Ljubljano ali pa v Gorenjski muzej v Kranju. To bi bil edinstven primer, da bi v muzeju čuvali steklenico prelite krvi partizana, ki je žrtvoval mlado življenje za svobodno Jugoslavijo.

Znano nam je, da so pri zločinu v Zapužah sodelovali domači izdajalci, gestapovci in belogardisti: Grobotočnik iz Bohinja, Franc Potočnik iz Bleda (pravilo so mu »Publ«) in Kerin iz Jesenic.

Od tistih dni, ko so padli kurirji v Medjem dolu, je minilo 25 let. Minilo je 25 let od zločina na križišču pri Zapužah. Ta zapis je pisan njim v spomin. Njim, ki so izkrvavili na snegu, da bi mi živeli človeka dostojno življenje.

PRIPIS: Po naknadnih podatkih sem zvedel, da je Lovro Krašovec pobegnil od partizanov 16. novembra 1944, in da nima nobene zveze z izdajo kurirjev, pač pa z izdajo okrožne partijske konference, kjer pa zaradi dobre organizacije in budnosti ni bilo posledic.

Spominski pohod na Stol

Letošnji spominski pohod ob obletnici borbe na Stolu, bo 22. februarja. Udeleženci dobijo izkaznico in spominsko značko.

»Ah, ja,« se Tone zasmeje. »Tu notri ni nič o pticah. To je revija, književna revija,« pojasnjuje.

»A zakaj potem piše 'Modra ptica'? Zakaj tak naslov?«

»Zakaj? Ustanovitelji revije so ga izbrali,« pravi Tone.

»Trapast naslov! Se ti ne zdi?«

»Ne,« pravi Tone popolnoma resno. »Modra ptica to je simbol.«

»Simbol?«

»Da. Menda, vsaj tako sem slišal, je simbolistični pesnik Maeterlinck naslovil s tem naslovom neko svojo dramo. Zakaj so ta naslov prevzeli ustanovitelji revije, ne vem. Veš, tudi jaz se šele izobražujem,« je Tone malce v zadregi ali pa mu je ta pogovor odveč. »No, da, najbrž se ti zdim pust, nepriazen? Toda delam, pišem! Kadar pa sem pri pisanju, sem samo pri pisanju in ne morem biti drugeje. Zmotil si me in zdaj...«

»Kaj zdaj,« bi Tine rad vedel. »Nisem te hotel motiti, le povedal bi ti rad, da nisem več brezposeln.«

»Da, da... slišal sem... Vesel sem. V resnici vesel.«

Tako govori Tone.

Tine pa čuti, da je Tone že ves čas daleč proč od njega in njegovega veselja.

»Pri svojih zgodbah je,« naposled vendarle razume Tonetovo odsotnost. »Ne smel bi te motiti,« pravi.

SIVO MESTO

»O nič... nič zato... Vnovič bom moral začeti. Stvari se nisem lotil, kakor sem nameraval,« Tone noče pokazati, da ga je Tine zmotil in mu pravzaprav uničil delo, ki ga je začel pisati.

Več razumevanja za svojo srečo najde Tine pri Tonetovi materi in Tonetovem očetu, potem pa se poslovi in odhiti čez Savo, da bi novico o svoji zaposlitvi sporočil Vregu, nekdanjemu najbolj zvestemu očetovemu prijatelju.

Toda tudi Vreg je pri nekakšnem pisanju med množico potiskanih in popisanih papirjev. Piše in računa, kakor da bi reševal uporabne naloge, kakršne rešujejo otroci v višjih razredih osnovne šole.

»Računam,« razlaga Tinetu. »Računam, kako so lastniki industrijske družbe lani gospodarili z našim delom,« govori, kakor da je sam zaposlen pri industrijski družbi. »Treba je vedeti, kako stvari stoje v resnici in kako vale vedno bolj bremena svetovne gospodarske krize na naša delavska ramena. Človek se mora oborožiti s številkami in drugimi podatki, če hoče odkriti resnico in braniti delavske koristi. Gospodje delničarji in njihovi uradniki nam dobičkov delničarjev ne bodo odkrili, marveč bodo nenehno trobili o krizi in velikih izgubah, ki jih doživljajo,« mu Vreg kaže račune in podatke, ki jih je odkril iz poročil delničarske gospodarske zbornice. »Že po teh podatkih, čeprav niso popolni, pa se vidi, da nameravajo novi delničarji industrijske družbe tudi svetovno gospodarsko krizo obrniti v svoj prid, seveda na račun delavstva.«

Tine posluša, a le malo razume številke in druge stvari, o katerih mu govori Vreg.

»Le kje ste se vse to naučili?« ne more prikriti začudenja.

»Kje? Sam! A osnovo nam je takoj po vojni dal dr. Lemež, ki je v okviru naše organizacije ustanovil gospodarsko-politično šolo,« pravi in se šele potem spomni, da je Tine prišel z novico o svoji zaposlitvi. »Naposled. Dobro je to. Novega svojega človeka bomo imeli v tovarni, kjer nas v prihodnje čaka še trdo delo. Delavstvo nam ne verjame več. Morali si bomo prav tako kakor v strokovni organizaciji vnovič pridobiti njegovo zaupanje. To pa se ne pridobi z besedami, marveč z dejstvi. Ni dovolj,

da kričiš: goljufajo nas, izrabljajo nas! Treba je to povedati s številkami, ki jih gospodje ne bodo mogli zanikati. Tudi ti in drugi se boste morali tega naučiti. Ni tako neznansko težko in učeno, kakor je videti na prvi pogled.«

Tinetu pa ta hip ni do takega pogovora. Rad bi se izmuznil.

»Ne bom vas motil, Vreg, ker delate,« bi rad šel.

»O, saj imam še ves dan na razpolago,« je Vreg še pripravljen govoriti s Tineto. »Mama je prav gotovo srečna, ker te bodo vzeli v tovarno.«

»O, seveda! Pa še kako! Celu zdravje se ji je izboljšalo. Pismo iz tovarne ji je pomagalo bolj kakor zdravila.«

»Prav gotovo. Skrb se ji je odvalila z duše. Skrb pa je marsikdaj hujša od najhujše bolezni, če ji človek ne zna na kak drug način pobegniti,« govori Vreg po svojih spoznanjih. Tudi njega že skoro celo desetletje muči jetika in prav te dni, tako čuti, se mu hoče bolezen poslabšati, saj zopet pljuva kri. Ve, da za to bolezen ni učinkovitih zdravil in da ga bo jetika nekega dne pobrala, kakor je Tinetovega očeta. Toda na to največkrat ne misli. Ko bi se grizel zaradi bolezni, bi ga že zdavnaj pokopala. Tako pa ji kljubuje prav tako kakor oblasti z delom v tajni organizaciji. To delo ga ohranja bolj kakor injekcije kalcija. Vendar Tinetu ne pripoveduje o sebi, marveč o skrbi, vsakdanji črni skrbi, ki mnohim, premmnogim dan za dnem pije kri in jim krajša življenje. »V prihodnosti, v katero verujemo in za katero delamo, se človeku ne bo več treba ubadati s tako črniimi skrbmi. Zato bo takrat tudi zdravja več. Zdravja in radosti, ki je je današnji človek tako redkokdaj deležen. Ah, Tine, ti boš še vse to dočakal, če boš imel srečo.«

»O, saj jo imam! Zdaj jo imam!«

»Verjamem. Toda to, kar čutiš ta hip za srečo, ni še tista sreča, za katero je vredno živeti, delati in trpeti, pa celo umreti, če je potrebno in če je človek prepričan, da bo ljudem ta sreča zrasla iz njegove žrtve. To niso prazne besede. Sam sem doživel revolucijo v Prekmurju in videl za tisto splošno srečo umirati ljudi v boju. Tudi sam bi lahko postal takrat žrtev. Bil sem pripravljen nanjo in skoro mi je bilo žal, da nisem padel in da sem moral doživeti poraz ogrskih in prekmurskih rdečih gardistov, saj se me je ob porazu lotilo trenutno maldokusje. Šele čez čas sem se opomogel od žalosti in si rekel: poraz ni poraz, če je ideja še živa! Na propad in konec je obsejano samo tisto, kar je staro in preživelo, najsi je videti še tako ustaljeno in trdno. To je preteklost, ki ne bo nikoli prihodnost. Prihodnost bo samo tisto, kar se šele poraja in razvija, pa četudi v nevidnem zaplodu ali pa navidez še šibko, majhno in neoblegeno. Taki so zakoni dialektike, marksistične dialektike.«

Kdaj drugič je Tine morda vprašal Vrega, kaj pomeni to, o čemer mu govori, zdaj pa se izogiba vprašanju, samo da bi se lahko čimprej poslovil.

To so zanimive stvari, a še bolj potrebne, če človek stremi postati dejavni revolucionar in ne samo kimavec in sopotnik revolucije. Dejavni revolucionar pa je tisti, ki zna sam razčlenjevati stvari, dialektično misliti in na ta način prihajati do revolucionarne resnice in revolucionarnih zaključkov. Dialektika je edino sredstvo, ki nauči ljudi misliti s svojo glavo. Misel je danes ogenj, a jutri pepel. Kako boš spoznaval in iskal ogenj, ki sveti v jutrišnjem dan, če ne boš znal razločevati, kdaj misel vzplamti, kdaj dogori, kdaj je napredna in kdaj nekoč napredna misel postane nazadnjaška?«

Vreg še govori, čeprav se njegove besede vse pogosteje duše v jetičnem kašlju.

»Kašljate. K zdravniku bi morali.«

»K zdravniku?« zajema Vreg sapo in pogleda Tineta. »Za to bo še čas. Sicer pa, dokler človek kašlja, še živi,« se nasmehne.

»Tudi to je res,« se zasmeje Tine.

»To je star pogovor. Pregovori pa so nekakšne sežete resnice, ki vselej drže. Tudi takrat, kadar te taka resnica pokoplje! V tem primeru, ko nehaš kašljati,« se Vreg še vedno smeje, njegov smeh pa je tudi konec prejšnjega pogovora in priložnosti, da se Tine lahko poslovil.

Več pozornosti do novice o Tinetovi zaposlitvi imajo njegovi prijatelji, na katere naleti pri treningu na nogometnem igrišču.

Določanje pravic iz zdravstvenega zavarovanja v statutih skupnosti zdravstvenega zavarovanja

(Nadaljevanje)

ZDRAVSTVENO VARSTVO OB NOSEČNOSTI IN PORODU

V obveznih oblikah zdravstvenega varstva (14. čl. splošnega zakona) je zagotovljeno zdravstveno varstvo žensk v zvezi z nosečnostjo, porodom, materinstvom in kontracepcijo. Obseg te oblike varstva in merila za njegovo izvajanje bo natančneje določil republiški zakon o zdravstvu. Posamezne skupnosti zdravstvenega zavarovanja pa bodo morda želele zagotoviti in bodo tudi sposobne zagotoviti ob primeru nosečnosti in poroda ter materinstva še dodatne oblike varstva, to je v večjem obsegu kot določata splošni in republiški zakon o zdravstvu.

ZDRAVSTVENO VARSTVO OB NESREČI PRI DELU IN BOLENIJU ZA POKLICNO BOLEZNIJO

Za primer nesreče pri delu in obolenju za poklicno boleznijo je splošni zakon določil širše zdravstveno varstvo, kot pa so obvezne oblike zdravstvenega varstva. Za nesrečo pri delu in poklicne bolezni mora po splošnem zakonu biti zavarovancem — delavcem zagotovljena pravica:

a) do zdravstvenega varstva in izvajanja ukrepov, ki odvrtačo in preprečujejo poklicna obolenja in nesreče pri delu;

b) do vseh vrst pomoči in ortopedskih pripomočkov, da ozdravijo in se rehabilitirajo po posledici nesreče pri delu ali obolenja zaradi poklicne bolezni ter da se vzpostavi njihova delovna zmožnost.

Zdravstveno varstvo oz. njegove oblike so za primer nesreče pri delu ali poklicnega obolenja bolj opredeljene v splošnem zakonu, kot pa za bolezni in nesreče izven dela. Značilno je, da so tu obvezni tudi preventivni ukrepi za preprečevanje poklicnih bolezni in nesreč pri delu. Za kakšne ukrepe gre, splošni zakon ne pove, statut pa bo moral to vprašanje bolj precizno rešiti. Ena od možnosti so občinski pregledi delavcev na delovnih mestih, kjer je nevarnost za poklicno obolenje. Občasni pregledi delavcev, ki so posebno izpostavljeni nesrečam pri delu, da se ugotovijo njihove psihične in fizične sposobnosti za delo na takem delovnem mestu. Tak primer bo pri prometnih delavcih. Pod ukrepi za preprečevanje nesreč pri delu po točki a) 15. člena splošnega zakona gotovo niso navedeni higieni in tehnici

ukrepi za večjo varnost pri delu. Te ukrepe je dolžna izvajati organizacija sama. Zdravstveno varstvo pa le ukrepa pri delavcu samem.

Pod izrazom medicinske pomoči vseh vrst so gotovo mišljene vse vrste in oblike medicinske pomoči, vključno medicinsko rehabilitacijo. Tu skupnosti ne bodo mogle izključiti nobene oblike zdravstvene pomoči, po mojem mnenju tudi ne zdravljenja za zdravilnimi faktorji, kadar bi samo tako zdravljenje lahko vzpostavilo zavarovancevo delovno sposobnost. Kaj je razumeti pod ortopedski pripomočki, ki so omenjeni pod b) v 15. členu splošnega zakona? Kakšni pripomočki se bodo zagotavljali, bo moral določiti statut skupnosti. Gotovo pa niso mišljena zobna protetična sredstva ali zobotehnična pomoč, razen v primerih, kadar bi se tako zavarovancu povrnila delovna zmožnost.

Pri pravicah iz zdravstvenega zavarovanja za nesreče pri delu ali poklicna obolenja, uživanje teh pravic ni mogoče vezati na dobo predhodnega zavarovanja.

PRISPEVEK ZAVAROVANIH OSEB K STROŠKOM ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO

Splošni zakon določa v 17. členu, da skupnosti lahko predvidijo, da zavarovane osebe prispevajo k stroškom zdravstvenega varstva. Morajo pa gledati na to, da je uvedba takega prispevka strokovno utemeljena in družbeno upravičena in da tak prispevek ne odvrta zavarovanih oseb od zdravstvenega varstva. Načeloma je taka določba v zakonu v redu, praktično pa jo bo precej težko izpeljati. Prispevek k stroškom za obvezno zdravstveno varstvo se ne sme uvesti za zdravstveno varstvo ob nesreči ali poklicnem obolenju. V kakšni obliki se sme določiti prispevek zavarovancu k stroškom, splošni zakon ne govori.

Glede tega je bolj jasen osnutek republiškega zakona, ki pravi v drugem odstavku 37. člena, da lahko skupnost določi tudi, kolikšen del stroškov gre na račun skladov. Torej bo skupnost imela tri možnosti za določitev prispevka zavarovanih oseb k stroškom in sicer:

— da določi znesek, ki ga prispeva zavarovana oseba za posamezno zdravstveno storitev,

— da določi, kakšen odstotek cene za opravljeno storitev prispeva zavarovana oseba,

— da določi, koliko bo sklad prispeval k ceni zdravstvene storitve, medtem ko bo razliko morala kriti zavarovana oseba, kot svoj prispevek k stroškom zdravstvene storitve.

Posebno vprašanje je prispevek k stroškom za zdravila. Po sedanjih predpisih je določen stalni znesek in sicer za vsa zdravila, razen za zdravila, za katera je potrebna neposredna strokovna intervencija zdravstvenega delavca. V novem sistemu bodo pri zdravilih različne oblike prispevka, npr. v stalnem znesku, v odstotku od cene ali pa kombinirano.

Omenil sem že določbo splošnega zakona, da skupnosti ne morejo določiti prispevka zavarovanih oseb k stroškom za obvezne oblike zdravstvenega varstva in za zdravstveno varstvo za primer nesreče pri delu in poklicnega obolenja. Ali se ta določba nanaša tudi na zdravila, ki so potrebna v teh primerih? Mnenja niso enotna, vendar pa se večina nagiba k temu, da so zajeta tudi zdravila.

Obseg pravic za obvezne oblike zdravstvenega varstva in natančnejša merila za izvajanje posameznih oblik je pooblaščen določiti republiški zakon. Republiški zakon o zdravstvu oz. republiški zakon o zdravstvenem zavarovanju bo to vprašanje lahko rešil, kar bi bilo tudi prav, da se izognemo dvomnosti. Da zdravila niso zajeta pri vseh obveznih oblikah zdravljenja, potrjuje različna formulacija za posamezne obvezne oblike zdravstvenega varstva. Pod d) je v 14. čl. splošnega zakona govora o popolnem zdravstvenem varstvu novorojenčkov, dojenčkov in predšolskih otrok. V popolnem zdravstvenem varstvu so gotovo zajeta tudi zdravila? Drugod pa zakon govori le o zdravstvenem varstvu. Gordijski voz ni moral presekat republiški zakon in odstraniti različne razlage.

Podoben položaj je pri zdravstvenem varstvu za nesrečo pri delu in poklicno bolezni.

POGOJI ZA UŽIVANJE ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

V drugem odstavku 14. člena splošnega zakona je rečeno, da zavarovanci v skupnosti sami določijo pogoje in način, kako se obračajo za storitve na zdravstvene zavode in zdravstvene delavce, pri čemer zavarovane osebe lahko izbirajo zdravstveni zavod in zdravnika, na katerega se obračajo za zdravstveno varstvo.

Če zavarovana oseba uživa zdravstveno varstvo pod drugačnimi pogoji in na drug način kot je določila skupnost, skupnost ni dolžna prevzeti vseh stroškov za zdravstveno storitev, mora pa prevzeti najmanj toliko stroškov, kolikor bi plačala, če bi bila storitev opravljena v zdravstvenem zavodu, s katerim je sklenila pogodbo, da bo dal zdravstveno varstvo. Že

po sedanjem načinu oz. predpisih so komunalne skupnosti socialnega zavarovanja določale v pravilniku način uveljavljanja zdravstvenega varstva. Nove skupnosti zdravstvenega zavarovanja se bodo lahko koristile z dosežanimi izkušnjami, ko bodo določale pogoje in način uživanja zdravstvenega varstva na stroške sklada zdravstvenega varstva, čeprav bodo določale v precej širši pristojnosti kot sedaj.

Po sedanjih predpisih skupnosti določajo le način za uveljavljanje zdravstvenega varstva, nove skupnosti pa bodo določale tudi pogoje za uživanje posameznih oblik zdravstvenega varstva. Med pogoje pa spada tudi pogoj predhodnega zavarovanja, ki ga bodo skupnosti lahko določile v vseh primerih, razen v tistih, v katerih določitev predhodnega zavarovanja po zakonu ni dopustna (obvezno zavarovanje). Pogoj bo tudi lahko uveljavljanje zdravstvenega varstva v zavodih, s katerimi je skupnost sklenila pogodbo, vendar je sklad dolžan plačati samo stroške, ki bi nastali, če bi zavarovana oseba uveljavljala zdravstveno varstvo v ustreznem zavodu, s katerim ima skupnost sklenjeno pogodbo.

Pri uvažanju zdravstvenega varstva je posebno vprašanje zdravljenje zavarovane osebe v tujini. Tega vprašanja ne rešuje ne splošni zakon in ne osnutek republiškega zakona. Če naj bi skupnost povrnila stroške zdravljenja v devizah, bi moralo biti to določeno v zveznem zakonu, drugače skupnost nima zagotovljenih deviz. Če ne bodo izdani kakšni novi predpisi glede tega, bodo skupnosti lahko zagotovile le plačilo v dinarjih. Točneje, skupnosti na tak način ne bi mogle zagotoviti zdravljenja v tujini. Če pa bi zavarovana oseba v primerih, ki bi jih določila skupnost, to bi bili predvsem nujni primeri, uveljavljala zdravstveno varstvo v tujini, bi ji skupnost lahko povrnila stroške zdravljenja

v dinarjih. Lahko pa skupnost celo določi, da zavarovani osebi v takšnem primeru povrne stroške le v višini, kolikor bi takšno zdravljenje stalo pri nas v zdravstvenem zavodu, s katerim ima skupnost sklenjeno pogodbo.

Vsekakor je to kočljiva zadeva, ki bo še zahtevala skrbno proučitev in ureditev v statutu.

PODPORE IN POVRNITVE

Temeljni zakon o zdravstvenem zavarovanju pozna tudi pravico do nekaterih povrnitev in pomoči oz. podpore. Gre za povrnitev potnih stroškov, pogrebne ož. posmrtnine in podporo za novorojenega otroka. Splošni zakon takih povrnitev, pomoči in podpor ne omenja več kot dajate po zakonu. Kot obvezne dajate omenja v 15. členu le pravico do potnih stroškov v zvezi z zdravljenjem in rehabilitacijo zaradi nesreče pri delu in poklicnih boleznih. Za vse druge primere je v pristojnosti zavarovancev, da si sami zagotovijo v skupnostih zdravstvenega zavarovanja te pravice, ali pa tudi ne. Seveda bodo tudi zavarovanci sami določili primere, pogoje in višino dajatev.

V tej zvezi naj omenim otroški dodatek, ki je bil v začetku dajatev iz tega naslova, od leta 1955 pa je pravica iz zdravstvenega zavarovanja. Bilo je že več predlogov, da se ta dajatev izloči iz zdravstvenega zavarovanja in priznava v okviru otroškega varstva. Ne želim zagovarjati nobene rešitve, vendar je sedaj priložnost, da se najde najboljša rešitev. Če se bodo zavarovanci odločili, da ostane kot dajatev zdravstvenega zavarovanja, bodo zanjo odločili primere, pogoje in višino.

V skupnostih zdravstvenega zavarovanja si zavarovanci lahko določijo tudi druge pravice, ki niso po splošnem zakonu izrečno omejene in tudi takšne, ki jih ne pozna sedanje zavarovanje.

(Nadalj. prihodnjic)

Delovni invalidi imajo svojo organizacijo

Delovni invalidi občine Jesenice so ustanovili, o čemer smo že poročali v Železjarju, svojo podružnico. Svoje prostore imajo v stavbi, kjer je bilo socialno zavarovanje. Podružnica je že začela z delom in ima tudi uradne ure za delovne invalide občine Jesenice vsako sredo od 15. do 17. ure in v petkih od 9. do 11. ure. V tem času se lahko invalidi obračajo na podružnico s svojimi prošnjami, vprašanji in željami. Nekaterim invalidom je podružnica že nudila pomoč, jim posredovala zaželjena navodila in jih vključila v medobčinsko društvo telesnih invalidov.

Vse prizadevanje odbora podružnice za čim večje vključenje invalidov v društvo pa je ostalo na tem, da so se vključili samo ti, ki vidijo

v društvu in podružnici telesnih invalidov svojega zastopnika pri zagovarjanju vseh pravic, katere leti imajo. Zelo nas čudi, da se invalidi, zaradi katerih je bila tudi na Jesenicah ustanovljena podružnica, v tako majhnem številu vključujejo v svojo organizacijo. Mogoče imajo nekateri pomisleke zaradi dolgoletnih nerešenih socialnih in drugih problemov. Pri tem bi morali imeti pred očmi, da en sam človek lahko zelo malo doseže, medtem ko je bila podružnica ustanovljena ravno zato, da nas invalide združi v močno družino, ki bo le organizirana nekaj pomenila. Prepričani smo, da našemu območju ne bo ostal noben invalid neorganiziran, ker le tako bomo lahko reševali skupna vprašanja.

S skupščine občine Jesenice

Edvard Kardelj — častni občan občine Jesenice

Na ponedeljki 8. skupni seji obeh zborov skupščine občine Jesenic, so navzoči najprej brez pripomb imenovali Edvarda Kardelja, člana izvršnega biroja predsedstva ZKJ in člana sveta federacije, za častnega občana občine Jesenice, kar so naredile tudi vse ostale slovenske občine. Imenovanje je bilo ob njegovem 60. rojstnem dnevu.

Edvard Kardelj se je že pred vojno ukvarjal s politično dejavnostjo in s teoretičnim raziskovanjem na področju družbenega in mednarodno-političnega razvoja. Objavil je že vrsto knjig in samostojnih del o družbeno-ekonomskem in političnem sistemu v Jugoslaviji ter o mednarodnih političnih in ekonomskih problemih. Njegovo delo je bilo posvečeno položaju delovnega človeka in razvijanju družbenih odnosov. Član Komunistične partije je od leta 1928.

V času druge svetovne vojne je bil eden glavnih organizatorjev in voditeljev narodnoosvobodilnega gibanja. Skupno z Borisom Kidričem sta leta 1941 pripravila ustanovitev Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Od prvega zasedanja AVNOJ do danes je opravljal razne visoke funkcije, od leta 1963 do 1967 pa je bil predsednik zvezne skupščine. Vseskozi je največ dela posvečal graditvi političnega sistema pri nas ter razvoju družbenih odnosov na podlagi samoupravljanja v občini, kot temeljni družbeno politični skupnosti.

Listino o imenovanju za častnega občana vseh slovenskih občin so Edvardu Kardelju izročili na torkovi seji v republiški skupščini.

Največ časa na ponedeljki seji pa so posvetili razpravi o tehničnih normativih za vzdrževanje stanovanjskih hiš v družbeni lastnini. Urbanistični program občine Jesenice je bil javno razgrnjen, čeprav je bilo ob tem zelo malo pripomb občanov. Urbanistični program je nujen osnova za ureditev in potrditev potrebne urbanistične dokumentacije. Program vsebuje dokumentacijo o družbenem in ekonomskem razvoju mest in naselij, upoštevajoč grafično dokumentacijo za osnove za vodnogospodarske ureditve, prometno omrežje, energetskega omrežja ter namensko porazdelitev površin s prikazom zavarovanih območij.

Odlok o urbanističnem programu določa mesta, naselja in druga območja, za katera se izdelajo urbanistični načrti in zazidalni načrti ter naselja ali območja, ki se urejajo po urbanističnem redu. Inž. Jernejc je ob razlagi programa dejal, da ta vsebuje dokumentacijo o družbenem in ekonomskem razvoju občine. Delo je zelo zahtevno, saj je potrebno ob tem odgovoriti na vrsto vprašanj: kakšne so površine, ki jih rabimo za določene namene, za kar je potrebna tudi točna prognoza; kje potrebujemo te površine, kdaj jih potrebujemo in drugo. Predstavnika republiškega sekretariata za urbanizem sta imela še nekaj pripomb glede na sam odlok.

Po mnenju odbornikov in strokovnjakov je bila izdelava urbanističnega programa naše občine zelo zahtevna naloga, saj je bilo treba uskladiti tako težko industrijo, turizem in številne naravne lepote, poleg tega pa je treba upoštevati tudi splošno pomembnost občine glede na prometne zveze in položaj. Objektivno rečeno pa je urbanistični program dobro izdelan. Razpravljali so tudi o zaščiti naravnih lepot, pri čemer je predsednik skupščine poudaril, da bo potrebno te predele bolje ščititi in v ta namen določiti tudi nekaj denarja.

Glede na sam odlok je urbanistični načrt in zazidalni načrt že izdelan za naselja Kranjska gora—Gozd Martuljk in pa Mojstrana—Dovje. Naslednja naloga je izdelava potrebnih načrtov za mesto Jesenice od Zgornjega Plavža do vključno Koroška Bela z naselji Kočna, Podkočna in Blejska Dobrava, pozneje pa bi bilo potrebno tako obdelati tudi žirovniško področje. Za naselja in območja, ki se ne urejajo z urbanističnimi načrti, pa velja urbanistični red.

Drugi v razpravi pa je bil odlok o tehničnih normativih za vzdrževanje stanovanjskih hiš v družbeni lastnini. Z

njim naj bi bile jasne določene pravice in dolžnosti pri vzdrževanju stanovanjskih hiš v družbeni lastnini tako stanovalcev kot stanovaljskih podjetij. Pomembno pa je to, da naj bi bili odloki v vseh slovenskih občinah usklajeni, kar bi pripomoglo k enotnejšemu pospeševanju stanovanjskega gospodarstva. Odborniki so sicer imeli nekaj pripomb, predvsem glede na dobo trajanja posameznih elementov, vendar so odlok potrdili v predlagani obliki.

Na seji skupščine so bili dani tudi odgovori na nekatera odborniška vprašanja, postavljena pa so bila nova vprašanja. Predsednik skupščine je ob koncu še opozoril odbornike, da bodo na naslednji seji razpravljali o predlogu občinskega proračuna in predlogu komunalnih investicij, pa naj bi zato razmislili, kako bi predvsem o slednjem našli čimbolj demokratični način za določitev mestnega reda.

T. L.

Načrtno — za novi obrat Iskre na Blejski Dobravi

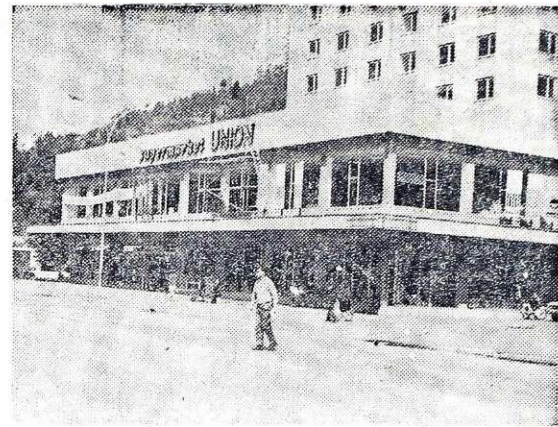
Izvršni odbor skupščine komunalne skupnosti za zaposlovanje gorenjskih občin je na svoji 12. seji med drugim razpravljal o vprašanju sofinanciranja strokovnega usposabljanja žena in deklet z Jesenic za novi obrat Iskre na Blejski Dobravi. Na seji je bil tudi direktor kadrovskega sektorja Iskre tov. Cvar, ki je podrobno poročal o razlogih, zaradi katerih je prišlo do take odločitve.

Iz izvajanj tov. Cvara povzemamo, da bo moral že letos maja biti zgrajen industrijski objekt na Blejski Dobravi, katerega investitor je po dogovoru SOB Jesenice, notranjo opremo pa bo oskrbela Iskra, s svojimi inštruktorgi pa bodo strokovno usposobili potrebno delovno silo. Zvedeli smo, da bo te dni prva skupina delavk že opravila zdravniški pregled, s 15. februarjem pa se bo že pričelo delovno usposabljanje in sicer:

— 60 delavk za justiranje relejev (priučevanje bo trajalo 4 mesece),

— 20 delavk za polaganje žičnih oblik (priučevanje 1,5 meseca).

Delo v tem obratu bo fizično lahko in v lepih delovnih pogojih. Dokaj zahtevne pa so psihofizične zmožnosti, ki jih bo zahtevalo delo. V širši izbor za priučevanje in pozneje za zaposlitev bodo prišle žene in dekleta z zelo dobrim vidom, ročno spretnostjo oz. spretnostjo prstov, prirojen natančnostjo in s pogojem, da se jim ne potijo roke. Že letos bo na Blejski Dobravi pričelo z delom okoli sto delavk, prihodnje leto pa nadaljnjih sto delavk. V končnem izoblikovanem obratu na Blejski

Trgovsko podjetje MURKA te dni razstavlja pohištvene modele za leto 1970

Kako zagotoviti red in disciplino v novi dvorani delavskega doma na Javorniku

Na nedavni seji UO delavskega doma Albina in Julke Pibernik na Javorniku so obširneje razpravljali o nalogah glede vzdrževanja objekta ter o sredstvih, ki jih bodo potrebovali za redno vzdrževanje. Del sredstev bodo dobili z najemninami uporab-

nikov prostorov, nekaj pa tudi z najemninami od posameznih prireditelj.

Precejšen problem predstavlja tudi red med predstavami v novi dvorani delavskega doma. Skoraj po vsaki predstavi ugotavljajo posledice nekulturnega in obsejnega ponašanja posameznikov ali celo morda skupine obiskovalcev. Posledice se kažejo na sedežih, oblečenih s skajem.

Po skoraj enourni razpravi o tem vprašanju so sprejeli sklep, da bo potrebna stalna skupna akcija vseh zainteresiranih, ki bodo poizkušali napraviti konec brezvestnemu početju nekaterih stalnih ali občasnih gostov v dvorani.

Da se člani UO delavskega doma Albina in Julke Pibernik ne motijo in da so spričo škoda, ki je na sedežih vedno večja, upravičeno zaskrbljeni, je zgovorno pokazala tudi analiza stanja po kinopredstavi, ko so predvajali film Divja reka. Ne le, da so z vpitjem ter nekulturnim vzkliki motili ostale obiskovalce v kinodvorani v nedeljo, 25. januarja ob 19. uri zvečer, ampak so napravili tudi precejšnjo škodo na sedežih v 1., 5., 7. in 11. vrsti. Večina članov UO delavskega doma je bila mnenja, da morajo svojo pozitivno vlogo opraviti tudi družbenopolitične organizacije, zlasti tiste, ki se ukvarjajo z mladimi. Z lepo besedo bi morda vsaj pri nekaterih obiskovalcih predstav dosegli, da bi prenehali s svojim nekulturnim obnašanjem in početjem. Gledalci, ki so v nedeljo zvečer sedeli v 16. in 17. vrsti, so bili nad nekulturnim obnašanjem obiskovalcev v prvih vrstah razočarani in bili zagovorniki ostrejših ukrepov, da bi končno vzpostavili red in disciplino. Če je že uprava delavskega doma nemočna, potem naj bi po njihovem mnenju pri tem pomagali tudi organi milice.

Pismo potrošnika

Od našega bralca smo dobili pismo, v katerem sprajuje naša trgovska podjetja, če naš potrošnik, ki največ svojega osebnega dohodka pusti v trgovini, res ni vreden, da ob letu dobi v trgovini, kjer največ kupuje, koledarja. Tudi to sodi v odnos do potrošnika. Morda pa bo ob letu le bolje.

od 24. do 30. januaria

24. jan. 1944 ustrele Nemci v Šenčurju pri Kranju 24 talcev, privedenih iz begunjskih zaporov.

25. jan. 1941 je bilo 51 naprednih jeseniških delavcev poslanih v internacijo v Ivanjico pri

Istea dne so bile v Ljubljani velike demonstracije proti obstoječemu jugoslovanskemu režimu. Povod za demonstracije, ki so bile v takem obsegu, da policija ni ničesar opravila, je bil odgon Slovencev v internacijo.

26. jan. 1348 je strahoten potres opustošil področja od morja do Alp. Kronisti so zabeležili največja opustošenja na Koroškem. Južna stena Dobrača nad Zilsko dolino se je podrla in zasula pod seboj 17 naselij in gradov. Reko Ziljo je množina zemlje zajela tako, da je nastalo veliko jezero. Vsega je bilo po pripovedovanju porušenih 26 mest in čez 40 gradov. O pustošenju na Kranjskem ni podatkov.

26. jan. 1929 je bila razpuščena Socialistična stranka Jugoslavije.

26. jan. 1938 je pričel z delom kongres delavskih zbornic. Na tem kongresu so kritično ocenili

brezposelnosti, zaščito delavcev pred delodajalci glede mezd. Še poseben poudarek pa je bil na ustrezni zaščiti delavskih zaupnikov, ki so bili zaradi svoje dejavnosti kot predstavniki delavcev od delodajalcev šikanirani in preganjani celo od policije, v veliko primerih pa celo odpušteni. Takih primerov je bilo dovolj zlasti na Jesenicah pri takratni KID.

26. jan. 1944 je bila osnovana na Jesenicah pri krajevnem vodstvu NSDAP civilna protiletalska zaščita. Za vodjo je bil imenovan znani petakolonaš in član NSDAP Pepi Šinkovec. Pospešeno so pričeli graditi javna zaklonišča, ki pa so ostala nedokončana.

27. jan. 1942 se je pričela epopeja znanega legendarne Igmanskega marša. 750 borcev I. proletarske brigade z vrhovnim štabom se je hudem mrazu, lačnin in pomanjkljivo obutih prebijalo prek visokih strmih planin Igmana. S seboj so imeli čez 50 ranjencev. Na tem pohodu je bila udeležena tudi Cankarjeva četa kot zaščitna četa glavnega štaba. V njej so bili večinoma Slovenci, ki so bili izseljeni v Srbijo, med njimi tudi Albin Pibernik z ženo Julko, ki je zaradi posledic ozeblin po končanem maršu kmalu umrla, in njun sin.

27. jan. 1958 sta upravni odbor Železarn in inž. Matevž Hafner podpisala pogodbo o delovnem razmerju za glavnega direktorja.

28. jan. 1933 so delavci v takratnih obratih KID volili delavske zaupnike. Od 33 izvoljenih zaupnikov je lista SMRJ dobila 21 mandatov.

28. jan. 1943 je bil ob napadu nemških čet na štab Zahodnokoroškega odreda na Koroškem težko ranjen Matija Verdnik-Tomaž, organizator vstaje na Koroškem. Tovarišem je uspelo, da so ga spravili na varno k Mešečnikom v Bistrico, toda veliki izgubi krvi in zastrupitvi rane tudi Moti, čeprav močan in odporen, ni mogel kljubovati. Po nekaj dneh je v velikih mukah umrl.

28. jan. 1956 je v zgornjih prostorih Kazine slavo visok delovni jubilej 24 članov našega delovnega kolektiva, ki so delali nad 40 let v tovarni. Prvič se je v ta krog jubilaritov vključila tudi delavka iz zavijalnice žebeljev Ivanka Zalokar. Ob tej priložili jim je glavni direktor inž. Milan Kristan poleg denarnih nagrad izročil tudi častne diplome s sliko vsakega posameznika na njegovem delovnem mestu.

28. jan. 1938 je delavska zbornica intervenirala pri banovinski upravi, da se delavskim zaupnikom pri KID briše kazni, katere jim je naložil komisar jeseniške policije dr. Milan Wochinz, zaradi izdaje letaka, s katerim so zahtevali, da se jim podaljša

29. jan. 1921 je bil v Ljubljani kongres kovinarjev za Slovenijo, ki je pretrgal stike z Zvezo kovinarskih delavcev Jugoslavije SMRJ in obnovil osrednjo društvo kovinarjev.

29. jan. 1943 so službe RSHA na Bledu sprejele brozjavo od centralne RSHA v Berlinu, da je »državni vodja SS Himler« odredil, da morajo aretirati in zapreti slehernega, ki se veseli ob nemški tragediji v Stalingradu in zaradi preobrata vojnih uspehov na ruski fronti.

29. jan. 1950 je bil izvoljen v dvorani Titovega doma prvi delavski svet železarne Jesenice.

29. jan. 1955 je v zgornjih prostorih Kazine slavilo visok delovni jubilej 23 tovarišev, ki so delali v Železarni polnih 40 let. Za svoje vestno dolgoletno delo so dobili poleg simbolične denarne nagrade še častne diplome.

30. jan. 1884 je vlada Avstroogrške monarhije sprejela izjemni zakon, uperjen proti delavskemu gibanju, ki se je začelo širiti iz Nemčije tudi na ozemlje monarhije.

30. jan. 1885 je KID spričo naraščajoče ekonomske krize nameravala prodati nekdanje Ruardove fužine na Savi, Plavžu in Mojstrani ter fužine v Radovni, vendar zaradi kritične situacije ni našla kupcev.

30. jan. 1932 je delavstvo v obratih KID volilo delavske zaupnike. Od 28 izvoljenih zaupnikov je rdeča lista — SMRJ dobila 20 mandatov in s tem pravico, da se glavnega zaupnika voli iz njihovih vrst.

30. jan. 1936 je turistični klub Skala organiziral na Bledu prvi maratonski tek na 50 km v Jugoslaviji sploh. Mlado društvo je z izvedbo te tekmovalne prireditve pokazalo, da je organizacijsko sposobno izpeljati tudi težje naloge.

30. jan. 1960 se je v zgornjih prostorih Kazine zbralo 15 delovnih jubilarntov 40-letnikov, da proslavijo ta vsekakor pomemben delovni jubilej. Ob tej priliki se jim je pridružilo tudi 35 že upokojenih sodelavcev, ki so delali v tovarni nad 30 let.

Horoskop

Domači filmi se vse pogosteje pojavljajo tudi na jesniških filmskih platnih.

Domači filmi gledalci običajno ne razumejo, ali pa ga morda ne znajo razumeti, ker je njihova vednost o filmu nasploš premajhna. V prihodnjem tednu bomo lahko gledali zanimiv film, bosanskega režiserja Bore Draškovića, ki je bil na lanskem puljskem filmskem festivalu uvrščen med prve. Uradne kolajne za kakšno izmed prvih treh mest sicer ni dobil, toda dobil je pa le nekaj — diplomlo! S puljsko diplomlo oprtan je film Horoskop romala po festivalih v Rabatu, Pesaru in New Yorku. Letu je bil v času jugoslovanskega filmskega tedna deležen samih pohvalnih ocen.

Horoskop (s prvotnim naslovom Ravnodušno sonce) je Bora Drašković posnel po scenariju, ki ga je napisal skupaj z znanim humoristom Žukom Džumhurjem. Film odkriva kaj nenavadno pojavo današnje mladine: ravnodušnost do življenja in vsega, kar nas obdaja, obarvano z ironično zajedljivimi publiki. Kako tudi ne, saj sta njuna ustvarjalca poklicna »neresneža«.

Zakaj gre? Skupina mladeničev živi minevanje časa. Vsak dan pripelje v otročno obmorsko mesto »balkan ekspres«. In fantje že vedo, koliko je ura — enajst. Nekega dne pripelje zloglasni vlak tudi mlado, prikupno dekle Milko (Milena Dravić), ki bo v tem kraju prodajala v novem kiosku časopise, revije in še marsikaj drugega. Vidak, Kanjoš, Tomo in Kosta takoj opazijo njeno privlačnost in že se spuste v prestižni boj, kdo neki bo osvojil Milkino naklonjenost. Bitka je ostra, neizprosna in na koncu se vse spremeni v nasilnost in Milka tragično konča.

Ta preprosta zgodba, če jo primerjamo z življenjem (to pa je tudi ena največjih zmot, zato je ne bil), je verjetna. Toda tu ne gre in ne sme iti za resnično, fizično življenje. Tu se razpleta le njihov odnos in sprejetje sveta tu in povsod. Svet vidijo takšen, kakršen ni. Ne vidijo nikakršne obveznosti drug do drugega, skušajo uresničiti neko povsem filozofsko opredelitev življenja – humanizem. Vendar jim tega ne uspe niti uresničevati, zakaj: kaj ti mladeniči sploh delajo? Pogledimo kaj! Ko jih Milka vpraša, kaj delajo, odgovore: »Živim od pomanjkanja dokazov.« »Letni donust.« »Malo

bolovanja«, »Kakšna kombinacija in nekako se infiltrira mlad človek!«, »Čakamo«. Čakajo, da jim mineva čas.

Horoskop jim vsak dan napove prihodnost. Seveda, tako so prilagojeni, da jim prihodnost ni važna, da jim ni važna niti zdajšnjost... Konec koncev: kaj pa jim je splohvažno. Ničesar! Razen Milke, ki jim daje smisel trenutnosti in cilj. Pustimo to njihovo brezcljnost, neizhodnost iz labirinta, ki je za njih skrivnost!

Ce se preselimo na drugo ravnino, ugotovimo tole: tehnično je film na višini, čeprav je treba priznati, da ni kaj izjemnega. Kamera (posebno začetna sekvenca) je uspeła. Drašković pa mestoma prav preseneti. Denimo: že na samem začetku filma vidimo na hrbet obrnjeno želvo. In če to po nekih starih zakonitostih uredimo v simbol, ali pa mit o mladosti, potem nas že ta posnetek sam na nek način zavezuje. Pa ne samo ta posnetek, marveč tudi drugi so v redu in kar rondojsko povnavljajoči se.

Igralska zasedba je dobra. Posebno pa izstopajo iz igral-ske zasedbe Milena Dravič (Milka), Pavle Vujisić (poštni uslužbenec) in Vidak (Dragan Nikolić).

Na osnovni šoli Tone Čufar v 1. polletju boljši učni uspehi kot lani

Osnovno šolo Tone Čufar na Jesenicah obiskuje 859 učencev. V prvem polletju je izdelalo 734 učencev ali 85,45 %. Z eno ali več nezadostnimi ocenami pa je končalo polletje 123 učencev ali 14,32 %. Dva učenca nista bila ocenjena. To je kratek statistični pregled učnega uspeha na tej osnovni šoli. Da bi bolj podrobno spoznali uspeh in morda tudi vzroke za neuspeh, pogledimo kako so končali prvo polletje posamezni oddelki.

Od 1. do 4. razreda se učni uspeh ni bistveno spremenil v primerjavi z lanskoletnim. V 1., 2. in 3. razredu je učni uspeh na primerni ravni, medtem ko je v 4. razredu nekoliko slabši, ker so oddelki 4. razredov številčno zelo močni in otežuje delo razrednim učiteljem.

Razveseljivo je to, da se učni uspeh v 5. razredu bistveno ne razlikuje od učnega uspeha v 4. razredu. Namreč v prejšnjih letih je bil viden občuten padec prav v 5. razredu zaradi prehoda iz razrednega pouka na predmetni pouk. Najboljši učni uspeh je dosegel 5. a razred, saj je dosegel kar 93,33 %.

Izmed štirih oddelkov 6. razredov sta dva oddelka zelo dobra, medtem ko ostala dva nekoliko zaostajata. Najslabši je 6. a razred, v katerem so učenci, ki živijo v neurejenih razmerah in prav tu moramo iskati vzroke za neuspehe v šoli. Vendar pa se je tudi v tem razredu izboljšal učni uspeh od prve orientacijske konference za 7 %.

Oddelki 7. razreda imajo mnogo boljše uspeh kot so ga imeli 7. razredi v tem obdobju lani. V teh oddelkih je več učencev, ki obiskujejo šolo že 9. leto in je prava škoda, da ne kažejo več interesa za šolsko delo; tako bi lahko uspešno končali osnovno šolo.

Osmi razredi so na splošno zelo popravili učni uspeh iz lanskega leta. Lani so 7. razredi dosegli le 58,10 %, isti učenci v letošnjem 8. razredu pa 81,05 %. Torej so učni uspeh izboljšali za 22,95 %.

Največ težav šolarjem povzroča, kakor vsa leta poprej, matematika, angleški jezik in slovenski jezik.

Že v šolskem letu 1968/69 je šola organizirala dodatno pomoč za tiste učence od 5. do 8. razreda, ki so imeli popravne izpite. Ker se je to izkazalo kot zelo uspešno, saj so učenci skoraj 100 % opravili popravne izpite, so pouk dodatne pomoči uvedli tudi v letošnjem letu. Vanj so vključili tudi učence nižjih razredov, ki so slabše dojemali učno snov.

V začetku šolskega leta je šola vpeljala obvestila za starše o učnem uspehu in vedenju učencev. Razredniki so ob koncu vsakega meseca vpisovali v obvestila ocene, ki jih je učenec dobil v minulec mesecu. Poleg številčnih ocen so razredniki vpisovali tudi opombe o učno-vzgojnem napredku učencev. Starši so bili sproti obveščeni o ocenah in vedenju tudi na govornih urah, ki so jih organizirali trikrat mesečno. Tako je tesno sodelovanje staršev

s šolo prav gotovo veliko pripomoglo k primernemu učnemu uspehu v tem polletju.

Šola ima nemajhne probleme s kadri. Nima niti socialnega delavca, niti drugih strokovnih sodelavcev. Tako so morali razredniki reševati tudi socialne probleme. Razredniki so zelo zavzeti za svoje delo in so, ne samo pri učnih, ampak tudi pri vzgojnih problemih zelo uspešni. Vsekakor bi se morala šola s pomočjo Temeljne izobraževalne skupnosti prizadevati za okrepitev oziroma namestitve strokovnih sodelavcev na šoli.

V tem mesecu so se sestali člani ZK obeh osnovnih šol in razpravljali o resoluciji o šolstvu v naši občini. Iz razprave je razvidno, da bi ob morebitni združitvi obeh osnovnih šol v eno učno-vzgojni zavod začeli lahko uvajati kabinetni pouk, celodnevno bivanje učencev v šoli in postopoma tudi petdnevni delovni teden. O združitvi obeh šol se že nekaj časa govori, vzporedno s tem pa bi bili dani pogoji za uresničitev zadanih nalog obeh osnovnih šol.

-av-az

Sinovi na Jesenicah

V skoraj prazni dvorani gledališča na Jesenicah, je bil v ponedeljek 26. t. m. koncert ljubljanskega ansambla »Sinovi« pod pokroviteljstvom slovenskega tednika »ANTENA«, katerega izkupiček je bil namenjen za žrtve potresa v Banja Luki.

»Sinovi« so se predstavili kot odlični interpretatorji najnovejših skladb »underground« glasbe, seveda pa niso pozabili tudi na lastne

skladbe, katere lahko ocenimo kot zelo uspele. Zal, pa je na Jesenicah privrženec te glasbe še zelo malo, kljub temu, da so po kvaliteti igranja boljše od marsikaterega komercialnega ansambla, ki pritegne veliko več poslušalcev.

Prvi del prireditve ni navdušil malega števila poslušalcev. To, kar so si »Sinovi« morda želeli, so dosegli v drugem delu, kateri je bil res veličasten. »Sou«, kakršnega je uprizoril bobnar, pa izreden organist, basist v svojem kotu in solist, zatopljen v svojo kitaro, skratka vsi so bili odlični. Nič čudnega, če so ena najpopularnejših skupin v Beogradu. Publika jim je navdušeno posklala in čestitala za njihovo igranje.

Kljub temu, da je bilo poslušalcev malo, pa so bili člani ansambla zelo veseli in srečni, da so navdušili mlade Jeseničane. Ta večer je bil kot nalašč za privrženca »underground« glasbe.

Tednik ANTENA zasluži vsi pohvalo za uspešno izvedeno tovrstno prvo prireditev na Jesenicah.

Lodi

Vsemu članstvu zveze Združenj borcev NOV občin Radovljica in Jesenice

Občinska odbora ZZB NOV Jesenice in Radovljica posvečata posebno pozornost zdravstvenemu stanju borcev in vojaških vojni invalidov NOV. V tem smislu je bilo opravljenih že več razgovorov s predstavniki zdravstvenega doma in bolnišnice Jesenice.

Na osnovi spiskov članstva ZB NOV so bili zdravstveni kartoni vsakega člana ZB označeni s posebno oznako. Zdravstveno osebeje je na to opozorjeno.

Priporočamo, da vsak član ZB NOV tudi sam opozori lečečega zdravnika na to, ker je zdravnikom ta podatek zelo važen, saj je prav njim dobro znano, da so pripadniki NOV zaradi svoje udeležbe v NOV, kakor tudi zaradi trpljenja v zaporih in koncentracijskih taboriščih zdravstveno bolj ogroženi, kot ostali del prebivalstva.

Ugotavljamo tudi, da je umrljivost bivših borcev in internancev zelo velika.

Želimo, da nas tudi opozorite na vse primere, ko naletite na težave, da bomo lahko pravočasno opozorili vodstvo zdravstvenega doma ali bolnišnice.

Na strokovnih šolah ŽIC izboljšujejo učne uspehe

Poklicna industrijska in Tehniška srednja šola na Jesenicah, sta bili pred leti poznani kot šoli, ki dosegata dobre učne uspehe, včasih celo zavirljive. Zadnja leta je učni uspeh tako na poklicni kot tehniški srednji šoli padel pod slovensko poprečje, ker so prihajali na šolo v glavnem učenci, ki drugam niso bili sprejeti.

Vodstvo šol in predavateljski zbor so posvetili v letošnjem šolskem letu posebno pozornost izboljšanju učnih uspehov in rezultat ni izostal. Koncem I. polletja je bilo na poklicni šoli od 231 učencev 138 ali 58 % pozitivnih, s srednjo oceno 2,89. Na tehniški srednji šoli je bilo od 179 učencev pozitivnih 104 ali 58 % in je bila srednja ocena 2,78. Na večernem oddelku tehniške srednje šole pa je bilo od 48 slušateljev pozitivnih 22 ali 46 %, srednja ocena pa je bila 2,34.

Na poklicni šoli je dosegel najboljšo srednjo oceno (3,89) 3. c razred, na tehniški (3,08) IV. strojni razred in na večerni (2,73) I. strojni razred. Najslabše ocene so bile dosežene v prvih razredih in naj-

Televizijske oddaje o prometu

V torek, 27. januarja ob 19.30 je bila za voznike motornih vozil televizijska oddaja »Vozniške sposobnosti in možnosti«. Oddaja je prikazala vrsto osebnih lastnosti, ki so pomembne za voznike. Naslednji torek, 3. februarja, bo oddaja z naslovom »Kako povečati varnost v prometu«. Prikazala bo s čim in kako se obvarovati situacij, ki bi utegnile privedi do nesreče in kako se najuspešneje zavarujemo pred posledicami nesreče, če se nam je že primerila.

Oglejte si oddaje, ki so namenjene voznikom motornih vozil in ostalim koristnikom cesti, da bo varnost prometa na cesti čimvečja.

Igralska družina z Javornika gostuje na Češnjici in v Boh. Bistrici

V nedeljo, 1. januarja ob 14.30 uri se bodo člani dramskega odseka Svobode Javornik predstavili s Finžgarjevo ljudsko igro v treh dejanjih »Razvalina življenja« na Češnjici. Zvečer ob 20. uri bodo igro ponovili v dvorani v Bohinjski Bistrici.

Člani dramskega odseka Svobode Javornik so se v Bohinju v zadnjih povojnih letih večkrat predstavili. Zadnjič so bili na Češnjici in v Bohinjski Bistrici pred tremi

leti, ko so imeli na programu komedijo »Micki je treba moža.« Tako na Češnjici kot tudi v Bohinjskih Bistrici so bili člani dramskega odseka Svobode Javornik vedno lepo sprejeti in predstave zelo dobro obiskane. Tudi v nedeljo popoldne in zvečer pričakujejo dober obisk, kajti Finžgarjeva ljudska igra »Razvalina življenja« sodi prav gotovo med tista odrska dela v naši domači klasiki, ki so pri nas zelo upoštevana.

Tudi mlade Jeseničanke za Bloudkov memorial

Preteklo soboto in nedeljo je bilo v Ljubljani v športni dvorani Tivoli republiško prvenstvo v umetnostnem drsanju za Bloudkov memorial.

Tekmovali so drsalci od petega do štirinajstega leta starosti, ki so bili razdeljeni v tri sposobnostne kategorije in sicer A, B in C. Skupno je nastopilo 80 tekmovalcev iz številnih drsalno-kotlarskih klubov iz Slovenije in DKK Mladost, Beograd. Med tekmovalci so prevladovali deklice, kar je že znan pojav. Izvedeno prvenstvo je pokazalo, da je umetnostno drsanje v Sloveniji na lepi poti k uspehom. Organizatorji prvenstva so zaslužili pohvalo. Tako zgledno izvedeno prvenstvo je hkrati najboljša propaganda za umetnostno drsanje. Kaže, da so pri ZDKS ljudje, ki vedo, kaj hočejo. Lep vtis naredi na človeka red in disciplina, ki vladata v športni dvorani Tivoli.

Od DKK Jesenice se je prvenstva udeležilo šest tekmovalk, od katerih sta dve tekmovali v skupini B, štiri pa v skupini C. Neugodne vremenske razmere, samo dvakrat tedensko po nekaj ur možnosti za vadbo, povzročajo še dvoizmenski pouk v šoli, so bile ovire, da se mlade jeseniške tekmovalke niso mogle vsaj primerno pripraviti.

Blaž JAKOPIČ — junak Vitranc: razgovor s njim berite v naši prihodnji številki

viti za prvenstvo. Doseženi rezultati pa le kažejo, da je v D.K.K. Jesenice kader, ki obeta. V skupini B — ženske je nastopilo 28 tekmovalk.

REZULTATI: 1. Mateja Stajner, HDK Celje, 143,3 točke, 2. Ksenija Pirš, DKK Olimpija, 139,7, 3. Tanja Bole, DKK Olimpija, 133,7, 4. Nataša Brun, DKK Jesenice, 128,0, 5. Dagmar Petauer, HDK Celje, 122,4, 16. Tajna Brunčič, DKK Jesenice, 109,4.

Naši dve tekmovalki sta se v tekmovalstvu v obveznih likih zelo dobro držali. Nataša je bila na 3. mestu, Tajna pa na 8. mestu. V prostem programu pa se je pokazalo, da je za solidnejšo pripravo zmanjkalo časa. Naši dekleti zaslužita vse priznanje. Potrudili sta se, dali od sebe vse, kar sta zmogli.

Prav tako so se potrudile naše tekmovalke v skupini C, v kateri je nastopilo 29 tekmovalk. Mateja Petič je bila 20. s 38,7 točke, Irena Arh 25. s 33,4, Renata Magnik 26. s 34,1 in Nuša Klavžar 27. s 29,6 točke.

Po končanem tekmovalstvu je nekaj najboljših izvedlo še ekshibicijski program, ki je navdušil občinstvo. Malo zatem pa so podelili diplome vsem tekmovalcem, prvakom pa lepe pokale.

Za zaključek so se še enkrat s častnim krogom predstavili vsi nastopajoči. Vse poštrenovalne športne delavce te lepe prireditve je ob tem pogledu prav gotovo prevzelo zadovoljstvo. Tako številni in obetajoči naraščaj umetnostnega drsanja je hvaležno področje udejstvovanja za prenekaterega športnega delavca in trenerja.

Za mlade jeseniške tekmovalke pa pomeni to tekmovalno spodbuda za nadaljnje delo. Za nekatere najmlajše je bilo to prvenstvo prvi krst s tekmovaljem na ledeni ploskvi. Moramo reči, da so ga odlično prestale. V DKK

Jesenice pa pridno delajo. Vpis v drsalno šolo je iz tedna v teden številnejši. Trenerji Peter Brlec, Robert Gorše, Jože Boncelj, včasih pa jim priskoči na pomoč še Mojca Brlec, imajo polne roke dela. Ob koncu februarja bodo izvedli klubsko prvenstvo, ki bo hkrati obračun dela letošnje sezone. Prvenstvo bodo popestrili še z drsalno revijo, na kateri bodo sodelovali nekateri znani ljubljanski in zagrebški drsalci.

Če bodo v DKK Jesenice tudi v prihodnje imeli primerno razumevanje za njihovo delo, potem lahko v nekaj letih pričakujemo kakovostni vzpon jeseniškega umetnostnega drsanja.

— rn

Novinarski derbi na ledu

V mesecu decembru so se v Ljubljani pomerili v hokejski tekmi novinarji časopisa »Delo« in »Antena«. Zmagali so novinarji »Antene«, katere je vodil znani Tone Fornezzi — Toč.

Ze takrat so se domenili za povratno srečanje na Jesenicah. Zanimivo srečanje bo v ponedeljek, 2. februarja ob 17.30 kot predtekma srečanja za alpski pokal med Jesenicami in Olimpijo.

Zaradi dvojnega programa bo vstopnina za 1 novi dinar višja od običajne vstopnice. Razliko so novinarji namenili kot prispevek za gradnjo hale na Jesenicah. Prav gotovo bo zanimivo videti znane novinarje kot so Fornezzi, Dermastja, Vidic, Jurič Gasar, Rogelj, Bogataj, Avsec in druge, kako uspešni so pri vihtenju hokejske palice. Ljubitelji hokeja pa se bodo ob tem tudi prijetno zabavali.

T. L.

Tone Sazonov — Tonač bo predaval na Jesenicah

S ciklusom zanimivih in aktualnih planinsko-alpinističnih predavanj je AO PD Jesenice v zadnjem času izredno povečal zanimanje starih in mladih za planinstvo in alpinizem. Na Jesenicah so ljubitelji in obiskovalci gora ugotovili, da so predavanja s skioptičnimi slikami naših najkakovostnejših plezalcev in alpinistov dobra in posrečena oblika propagande za množično, rekreativno planinstvo in vrhunski plezalni šport. Najboljši predavatelj Niko Bernard, Stane Belak »Šrauf«, Zvone Kofler, Zgonc, Boro Krivic, Mitja Košir in Marko

Butinar so s svojimi predavanji prav gotovo zadovoljili in navdušili poslušalce.

Planinsko društvo Jesenice oz. alpinistični odsek je s temi predavanji uspešno zaključilo svoje jubilejno leto in tudi ustreglo željam ljubiteljev gora, ki so želeli takih predavanj. Predavanja pa niso bila namenjena samo ozkemu krogu jeseniških planincev, temveč tudi širšemu krogu občinstva.

Letošnjo sezono predavanj bodo zaključili v četrtek, dne 5. februarja s predavanjem Toneta Sazonova-Tonača, na-

šega stalnega udeleženca vseh slovenskih in jugoslovanskih alpinističnih odprav. Ob 18. uri bo v veliki dvorani Delavskega doma govoril o naši tretji lanskoletni alpinistični odpravi na Himalajo in o vzponu na vrh Anapurne II. in IV. Prepričani smo, da bo v besedi in sliki zadovoljil še tako zahtevne poslušalce. Se toliko bolj, ker ga poznamo kot odličnega posredovalca plezalno-alpinističnih doživetij. Vse ljubitelje gora, ki se zanimajo za vrhunsko dosežke našega alpinizma, vabimo na to zanimivo predavanje.

Razgovor s trenerjem jeseniških smučarjev Janezom Šmitkom

Mnogo tekmovalcev se po končani karieri posveti trenerskemu poslu. Malo pa je takih, ki sredi tekmovalne moči zapustijo športne arene in postanejo trenerji. Eden takih je prav gotovo Janez Šmitk, trener SK Jesenice in mladinske državne reprezentance. Trenersko šolo je absolviral v Franciji in tako postal eden redkih smučarskih trenerjev pri nas s francosko smučarsko šolo. V krajšem razgovoru se nam je predstavil takole:

Tvoja smučarska izobrazba?

Specializacija na VSTK v Ljubljani in Ecole Nationale de Ski et d'Alpenism v Franciji.

Zakaj si se tako kmalu posvetil trenerskemu poslu?

Prvič zato, ker kot tekmovalc nisem imel več kakršnih blestečih perspektiv, drugič pa zato, ker je ta

šport moj poklic in je nemožno biti obenem trener in tekmovalc.

Kaj misliš o sestavi državne reprezentance?

Mislim, da je nedavna tekma na Črnem vrhu dala nezaprano selektorjem državne reprezentance. Mirko in Andrej Klinar, Pesjak in Ponikvar so boljši od treh reprezentantov.

Kdo je najboljši alpski smučar v Jugoslaviji?

Brez dvoma Blaž Jakopič, to je tekmovalc izrednih možnosti, žal neizkoriščenih.

Kakšne so razmere in pogoji dela v SK Jesenice?

Vse prej kot rožnate. Največji problem športa nasploh je financiranje. Vprašanje denarja je vedno v prvem planu, kar je vsekakor ovira za nepretrgano delovanje, kakovost in trajanje tre-

ningov. Upam, da bo novi vodstveni kader, v katerega zelo zaupam, uspel tudi na tem področju.

Kaj meniš o kakovosti trenerjev pri nas?

Žal ne preveč dobro. V času silovitega napredka športa je vsekakor potreben študij in ne samo izkušnje.

Ali je kakovost današnjih smučarjev boljša kot nekdanja?

Kakovost je občutno boljša zaradi načrtnega dela z mladimi po raznih klubih Slovenije. Zdi se mi pa, da gre še vedno preveč denarja za starejše tekmovalce brez perspektive, namesto za mlade.

Mlademu trenerju želimo veliko uspeha v novi funkciji z željo, da bi se tudi drugi trenerji in učitelji smučarja tako zagrizeno posvetili belemu športu kot Janez Šmitk z Jesenic.

-ar-az

Veleslalom v Mojstrani

Smučarski delavci so v nedeljo organizirali kategorizacijsko tekmovalstvo v veleslalomu za pionirje in pionirke. Kljub pomanjkanju snega pri vlečnici so s poštrenovalnim delom pripravili odlično progo, ki je bila 700 m dolga in je imela 125 m višinske razlike in 29 vrtic. Progo je postavil Klavdij Mlepuš. Nastopilo je 245 pionirjev in pionirk.

REZULTATI:

STAREJŠI PIONIRJI: 1. Roman HELZL, Fužinar, 47,7, 2. Bojan KRIZAJ, Tržič, 48,5, 3. Matjaž SOBERL,

Jesenice, 49,0, 4. Luka KRNICAR, Jezersko, 49,3, 5. Alojz POLAJNAR, Tržič, 49,4.

STAREJŠE PIONIRKE: 1. Edith OITZL, Jesenice, 52,0, 2. Irena TIRSEK, Sl. Gradec, 55,1, 3. Metka GRILC, Jesenice, 55,2, 4. Lidija ŠAVC, Sl. Gradec, 56,4, 5. Mojca POLC, Jesenice, 58,4.

MLAJŠI PIONIRJI: 1. Sašo OBLAK, Jesenice, 51,8, 2. Boris KOTNIK, Fužinar, 52,5, 3. Zlatko GOLOGRANC, Fužinar, 52,7, 4. Andrej HELZL, Fužinar, 53,0, 5. Janez ZIBLER, Tržič, 53,4.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

31. januarja in 1. februarja franc. barvni CS film VRV IN PISTOLA, v režiji Roberta Hosseina, v glavni vlogi Michèle Mercier, ob 17. in 19. uri.

2. februarja amer. barvni film TRIJE NAREDNIKI, v režiji Johna Sturglesa, v glavni vlogi Frank Sinatra, ob 17. in 19. uri.

3. in 4. februarja angl. franc. barvni CS film TI SI NA VRSTI, DA UMRES, v režiji Michela Lupa, v glavni vlogi Claudio Brook, ob 17. in 19. uri.

5. februarja šp. ital. barvni CS film V SENCII ZOROA, ob 17. in 19. uri.

6. februarja amer. film HEROJI FORD APACHE, v režiji Johna Forda, v glavni vlogi John Wayne, ob 17. in 19. uri.

7. februarja amer. barvni CS film SUROVE STRASTI, v režiji Horveja Harta, v glavni vlogi Tony Franciosa, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVZ

31. januarja in 1. februarja angl. franc. barvni CS film TI SI NA VRSTI, DA UMRES, ob 18. in 20. uri.

2. in 3. februarja franc. barvni CS film VRV IN PISTOLA, ob 18. in 20. uri.

4. februarja šp. ital. barvni CS film V SENCII ZOROA, ob 18. in 20. uri.

5. in 6. februarja jug. film HOROSKOP, ob 18. in 20. uri.
7. februarja amer. barvni film SESTANEK S SMRTJO, ob 18. in 20. uri.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

31. januarja ital. barvni film TRIJE PLAVI PANTERJI, ob 19. uri.

1. februarja franc. barvni CS film GOSPODAR PODZEMLJA, ob 17. uri.

1. februarja amer. barvni film TRIJE NAREDNIKI, ob 19. uri.

4. februarja jug. film HOROSKOP, ob 19. uri.

7. februarja angl. franc. barvni CS film TI SI NA VRSTI, DA UMRES, ob 19. uri.

Kino DOVJE

31. januarja amer. barvni CS film LOCITEV PO AMERISKU.

1. februarja ital. barvni film TRIJE PLAVI PANTERJI.

5. februarja franc. barvni CS film VRV IN PISTOLA.

7. februarja jug. film HOROSKOP.

Kino KRANJSKA GORA

31. januarja franc. barvni film GOSPODAR PODZEMLJA.

1. februarja jug. film HOROSKOP.

4. februarja amer. barvni CS film SUROVE STRASTI.

7. februarja franc. barvni CS film VRV IN PISTOLA.

Preklic izkaznic

Preklicujemo veljavnost izkaznic za vstop v Železarno Jesenice, ki so bile izdane na naslednja imena:

Milko Andžič, roj. 1947, valjarna 2400, Zoran Kristan, 1937, Javornik I, Anton Zagar, 1936, PIV energija, Franc

ZAHVALA

Ob boleči in težki izgubi našega dobrega in skrbnega moža, očeta, brata, starega očeta in strica

JANEZA BOHINCA

se zahvaljujemo vsem, ki so se posloviili od njega na domu, poklonili vence in cvetje ter izrekli sožalje.

Iskrečna hvala sosedom za pomoč. Za posebno pozornost pa se zahvaljujemo družinam: Lebanovi, Petercelovi, Dolnarjevi, Patagelovi in Pasorovi.

Hvala tudi pevcem in godbenikom za žalostinke.

Za pozornost in pomoč lastnikom osebnih vozil pri prevozu na pokopališče — tudi njim naša zahvala.

Prav za vse prisrčna zahvala.

Zalujoči: žena Pepca, sinovi Rudi, Peter, Jože in Ivo z družinami, sestre Tončka, Pavla in Minca ter ostalo sorodstvo.

Kolarič, 1935, PIV energija, Franc Znidar, 1936, PIV energija, Jožica Mekinda, 1942, IBM, Dragan Rakinič, 1936, valjarna 2400, Branko Vodnik, 1941, Javornik II, Fikret Bešič, 1934, martinarna, Stane Kaplan, 1925, transportna služba

ZAHVALA

Ob težki izgubi mame, stare mame in tašče

ANGELE LICOF

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem ter sodelavcem iz VEN martinarna, VEN Javornik in elektrooddelka oddelka za cvetje, vence in denarno pomoč.

Zahvaljujemo se zdravniškemu osebju internega oddelka bolnice na Jesenicah za nudeno zdravniško pomoč.

Zahvaljujemo se Društvu upokoencev, godbi na pihala, voznikom avtomobilov in vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti.

Iskrečna zahvala tudi družini Kožar za vso pozornost.

Zalujoči: hčerke Elica z družino, Poldka z Renato, Milena z družino, sinovi Boris s Sonjo, Mišo z družino ter Janez in Tonček.

ba, Viktor Maver, 1942, strojno vzdrževanje, Vincenc Mlačkar, 1946, strojno vzdrževanje, Stefan Pesjak, 1943, HVZ, Dragica Juvan, 1946, valjarna 2400, Stanko Kokalj, 1934, VEN, Avgust Grohar, 1913, transportne službe, Avgust Simnic, 1937, martinarna, Mirko Martinuč, 1921, transportne službe, Peter Knežević, 1950, martinarna, Nikola Matič, 1948, Javornik II, Rasim Karič, 1945, plavž, Tajib Munimović, 1950, transportne službe, Tajib Jakupović, 1941, martinarna, Janez Pečar, 1950, valjarna žice, Miroslava Vudrič, 1950, VEN, Marija Poklukar, 1922, energetsko gospodarstvo, Ivan Lapajne, gospodarsko - računski sektor, Cedomir Vukotić, 1945, plavž, Andrej Maček, 1938, željarna, Anton Bohak, 1946, plavž.

Preklic

Podpisani Milan Hrkalović, delavec ZJ, stanujoč Kurilniška 16/2 na Jesenicah, preklicujem in obžalujem obtožbe zoper Radomirja Cvetanoviča, miličnika PM Jesenice, ter izrečno izjavljam, da so bile obtožbe brez vsake podlage ter se zato Radomirju Cvetanoviču zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega pregona.

Milan Hrkalović,
Kurilniška 16/2 Jesenice

Pravila igre za hokej na ledu

(Nadaljevanje in konec)

Čas igre (tekme) so tri tretjine po 20 minut efektivne igre, z 10 minutnimi odmori med tretjinami. Moštvo, ki doseže večje število zadetkov v treh 20 minutnih tretjinah, je zmagovalec in pridobi dve točki. Vratarji morajo menjati strani ob koncu vsake regularne tretjine ter v sredini tretje tretjine in v sredini vsakega podaljška. V odmorih se površina ledu polije, razen če ni drugega skupnega dogovora med moštvoma, ki tekmujeta ali, če ni primernih priprav na voljo. Če pride v zadnjih 5 minutah prve ali druge tretjine do daljših izjemnih pavz med igro, lahko sodnik ukaže, da se redni odmor začne takoj.

Nastavljanje kolena

Preostali čas neodigrane tretjine se bo odigral po odmoru s tem, da moštvi branita ista vrata kot prej. Ko izteče neodigrani čas prejšnje tretjine, moštvi menjata strani in

takoj začeta z igro naslednje tretjine.

NEODLOČENA IGRA

V splošnem je igra »neodločena« in se točki delita, če je vsako izmed moštev po koncu treh rednih 20 minutnih tretjin doseglo enako število zadetkov. To pravilo je odvisno od predpisov mednarodne zveze in nacionalne zveze.

SPOTIKANJE

Igralec, ki podstavi svojo palico, koleno, nogo, laketo, roko ali komolec tako, da se nasprotnik spotakne in pade, je kaznovan z malo kaznijo. Če sodnik meni, da je igralec nedvomno želel priti s palico v posest ploščice in je v tem tudi uspel, kaznen ne bo dosojena, čeprav je igralec, ki je bil v posesti ploščice zaradi tega padel. Če je igralec, ki kontrolira ploščico v napadalni tretjini (in pred seboj nima razen vratarja nobenega drugega nasprotnikovega igralca), spotaknjen ali kako drugače nepravilno oviran od zadaj in mu je s tem onemogočen čisti udarec na vrata, se dosodi kazenski strel proti nasprotnemu moštvu. Vendar pa sodnik ne bo prekinil igre, dokler moštvo, ki napada ne bo izgubilo kontrole nad ploščico.

»Kontrola« ploščice je akcija vodenja ploščice s pomočjo palice. Če se medtem, ko je vodena, ploščica dotakne telesa, palice ali drsalk drugega igralca ali če zadene vrat-

nice ali če igralcu ploščica uide, smatramo, da igralec ploščice nima več pod kontrolo. Namen tega pravila je, da dopusti možnost zadetka, čeprav je bila možnost izgubljena s takim prekrškom. Zato se v primeru, ko s prekrškom ni bila izgubljena precejšnja verjetnost doseči zadetek, kazenskega strela ne dosodi.

PREKOMERNA GROBOST

Igralcu, ki je bil prekomerno grob, sodnik po lastni presoji dosodi malo ali veliko kazni.

Kazanje kaznovanega

SITNOST

Igralec, ki udarja po ograji s palico ali z drugim predmetom, je kaznovan z malo ali disciplinsko kaznijo. Če sodnik ne more ugotoviti krivca ali če je vodja, tehnični vodja ali trener kriv takega prekrška, mora kapetan določiti igralca, ki prejme kazni.

Ob koncu teh pravil, mišlim, da sem s tem vsaj delno pripomogel za boljše in objektivnejše mišljenje gledalcev.

Va Ce

Vozniki motornih vozil vključite se v AMD

AMD Jesenice vabi vse nečlanjene lastnike motornih vozil s področja Jesenic in okolice, da se čimprej včlanijo v avto moto društvo, ker s tem pridobijo ugodnosti, ki jih nudi članom AMZ Slovenije in AMD Jesenice skozi vse leto.

AMD Jesenice nudi svojim članom brezplačno pranje avtomobilov s toplo vodo in manjše usluge na dostojni kvalitetni ravni po zelo zmernih cenah.

AMD Jesenice, ki razpolaga za avto moto šolo s šestimi avtomobili, bo nabavilo zaradi vedno večjega zanimanja za poučevanje voznikov motornih vozil in predvsem avtomobilistov, letos še dva avtomobila. Avto moto šola bo razpolagala z osmimi avtomobili za poučevanje kandidatov.

AMD Jesenice nudi tudi v svojih servisnih delavnicah cenene usluge v okviru razpoložljivega materiala in razpoložljivega časa avtomehanikov.

AMD Jesenice posreduje v svojih prostorih tudi vsa kleparska in avtoličarska dela.

AMD Jesenice, želi, da bi se vseh 1300 voznikov motornih vozil s področja Jesenic in okolice včlanilo v avto moto društvo, da se bo društvo prek zveze lažje borilo proti predvidenemu povišanju cene bencina.

Storitve in pomoč AMZ Slovenije obsegajo: članski material, avto-touring pomoč, kreditna pisma AMZJ, tehnično pomoč, pravno pomoč, pomoč na klic iz inozemstva, službo nujnih radijskih sporočil, informacije o stanju cest, listine za voznike in vozilo, bencinske bone za inozemstvo, itinerare za potovanje in inozemstvo, cestno karto in publikacije.

Člani lahko obnovijo članarino, nečlani pa se včlanijo in dvignejo članski material vsako popoldne v pisarni AMD Jesenice.

IX. pokal Vitranc uspel

Kranjska gora z Vitrancem in s svojo I-A prireditvijo za pokal Vitranc je pretekli teden stopila v vrste najbolj znanih smučarskih zimskih centrov. Na to že tradicionalno tekmovanje so prišli skoraj vsi najboljši smučarji sveta. Nekaj dni prej so se pomerili v avstrijskem zimskem športnem centru Kitzbühlu, od koder so prišli s svojimi avtomobili, naloženimi s smučarsko opremo in vsem potrebnim. Večina reprezentanc se je nastanila v hotelu Prisank v Kranjski gori, kjer je bil tudi letos center celotnega organizacijskega komiteja.

Prvi tekmovalni dan je bil na sporedu veleslalom, ki se je istočasno štel za svetovni pokal. Minil pa je v znamenju uspehov švicarskih tekmovalcev. Namreč ta dan so Švicarji pobrali največ lovorik in s tem še enkrat potrdili, da postajajo prava smučarska veleslalomci v alpskih disciplinah. Tudi Francozi niso dosti zaostajali, povsem pa so zatajili Avstrijci. Za presenečenje pa so poskrbeli Jugoslovani, bolje rečeno Jeseničan Blaž Jakopič, ki se je po prvem teku veleslalomu med 120 tekmovalci s startno številko 80 uvrstil na 15. mesto. Na koncu je bil več kot odličen na 20. mestu in s to uvrstitvijo prenesel največje optimiste. Tudi ostali Jugoslovani so se na odlično pripravljeno progi, predvsem po zaslugi ugodnih vremenskih in snežnih razmer, kar dobro kosali z ostalimi tekmovalci. Na 33. mestu je Gašperšič, na 47. Gazvoda, na 50. Kavčič, na 52. Jaunik, na 54. Bedrač, na 56. Štravs, na 60. Pešjak in na 71. Zavrli. Uspešno je tekmo v veleslalomu končalo 84 tekmovalcev.

Drugi dan je bil na sporedu slalom; tudi za to tekmo se je prijavilo 110 smučarjev. Nekateri francoski in italijanski tekmovalci pa so že večer prej odpotovali na carinsko tekmovanje v Avstrijo, namreč opraviti so morali svoje službeno dolžnost in se udeležiti teh tekmovalnj. Hladno vreme je že takoj zjutraj zagotovilo, da bodo tekmovalni pogoji na ledeni progi za vse tekmovalce enaki. Tudi tokrat se niso dali premagati Švicarji in še enkrat slavili zmago. S seboj sta tako odnesla v Švico lični plaketi IX. pokala Vitranc Giovanoli v veleslalomu in Frei v slalomu. Jugoslovani v tej disciplini niso imeli največ uspeha, toda vseeno so dostojno zastopali naše barve. V seznamu končne razvrstitve zasledimo Jaunika na 37. mestu, Bedrača na 39. in Pešjaka na 40. Uvrstilo se je 52 tekmovalcev, drugi pa so odstopili ali pa bili diskvalificirani.

Po izjavah sodeč je ta največja smučarska prireditev pri nas popolnoma uspeša, toda vseeno je sem ter tja le zaškripalo. Na progi je predvsem manjkalo kontrolorjev vrat, ob izteku pa rediteljev, tako da je večkrat prišlo do vroče krvi. Tu bi veljalo še omeniti, da so zelo

nedisciplinirani gledalci, saj po izteku letajo za tekmovalci in prosijo za avtograme. To vsekakor ne sodi na tako prireditev, zato naj v prihodnosti

Dumeng GIOVANOLO

Naši sankarji na I. EP zadovoljili

V železarskem centru Kapfenberg v Avstriji, je bilo v soboto in nedeljo I. evropsko prvenstvo s tekmovalnimi sanmi na naravnih progah. Tega tekmovanja so se poleg domačinov, Italijanov, vzhodnih in zahodnih Nemcev udeležili tudi Jugoslovani. Med 40. tekmovalci so se naši sankarji, po priporočilih najbolje uvrščeno Julija Ulčarja, v tako močni mednarodni konkurenci kar dobro odrezali.

Iz pripovedovanja lahko povemo, da so se naši udeleženci za to prireditev precej skromno pripravljali. Namreč do nedavnega se ni vedelo, ali bodo naši tekmovalci tekmovali in se udeleževali prireditev na umetnih progah ali na naravnih. Šele pred nedavnim so se odločili, da bodo večjo pozornost posvečali tekmam na naravnih progah, za katere imamo tudi pri nas največ pogojev. Tudi ostale sankarske velesile, predvsem Avstrijci, zahodna Nemčija in Italija se vedno bolj preusmerjajo na naravne proge. Vedeti je treba, da so umetne sankarske proge predraga investicija.

Proga za prvo evropsko prvenstvo v Kapfenbergu je bila zgrajena. Dolga je 1400

nje organizatorji temu posvetijo več pozornosti.

V tem mednarodnem labirintu tekmovalcev in trenerjev ter vodij ekip zasluži vso pohvalo mladi trener jesenjskih smučarjev Janez Smit, ki je s postavitvijo drugega veleslalomu in drugega slalomu požel vse priznanje. Po končanem slalomu so mu prišli v cilju čestitati vsi tekmovalci prvega jakostnega razreda za tako lep ritmičen in tehnično zahteven slalom. Pravzaprav pa zasluži pohvalo celotni organizacijski komiteji, ki je kljub težavam izpeljal to prireditev do konca. Glavno zaslugu za to pa ima sekretar organizacijskega komiteja Vojteh Budinek, namreč na njegovih ramenih je bilo vse, od prenočevanja tekmovalcev do skrbi o postavitvi proge, vodenju sej in vsem mogočem.

Z dobro organizacijo so si tako marljivi zgornjesavski smučarski delavci zagotovili, da bo ta prireditev še v prihodnje. Večkrat je bilo slišati, da je Kranjska gora vedno bolj poznana med tujimi smučarskimi delavci, vsi tekmovalci pa so ob koncu izrazili željo, da bodo v Kranjsko goro še prišli.

metrov z višinsko razliko 214 merov, enajstimi zavoji in 15 % poprečnega padca. Na takih progah tekmovalci dobivajo izredno hitrost. Najboljši poprečni čas, je okoli 70 km. Ulčar nam je tudi povedal, da so zavoji bolj blagi, zato je tudi tehnika vožnje na takih progah povsem drugačna. Namreč tekmovalci na sankah leži (na hrbtu), na zavojih pa si pomaga z rokami, ker le tako izgubi najmanj hitrosti. Naši tekmovalci tega načina vožnje pravzaprav še niso poznali. Tudi njihove sani niso bile ustrezno opremljene, zato je njihov uspeh še toliko večji. Poleg tega pa naši sankarji nimajo najboljših tekmovalnih sani. S seboj so odpeljali najboljše, kar imajo, toda vseeno so bili najslabše opremljeni od vseh udeležencev.

Ob koncu razgovora nam je Ulčar še povedal, da bi bilo potrebno v okolici Jesenic zgraditi čimprej tekmovalno progo, na kateri bi se pripravljali. Tuji strokovnjaki so našim tekmovalcem povedali, da so izredni borci, toda treba jim je več vadbe in treninga. To pa lahko dobijo le, če se pripravljajo in vadijo na takih progah.

Giovanoli prejema nagrado

Naši na EP

Na I. evropskem prvenstvu v sankanju na naravnih progah v dneh 24. in 25. t. m. v železarskem mestu Kapfenberg, Avstrija, je med 51 tekmovalci iz Avstrije, Italije, DDR in BRD nastopila tudi petčlanska naša ekipa v sestavi: Ulčar, Klinar (oba Jesenice), Resman, Zupan (oba Begunje) in Franc Pikon (Bohinj). Ekipa je bila precej okodovana zaradi poškodbe Zupana na treningu, ki zato na tekmovanju ni nastopil. Kljub temu pa so za Ulčarjem, ki je zasedel 19. mesto, ostali vsi tekmovalci BRD in DDR. Vsekakor se je avstrijskim in italijanskim tekmovalcem poznal tridenveni trening, medtem ko so naši in oboji nemški tekmovalci opravili le enodnevni trening, poleg tega pa imajo avstrijski in italijanski tekmovalci tudi izredno dognano in izdelano tehniko vožnje na naravnih progah, predvsem v zavojih.

Proga »Jägerack« je bila v dolžini 1400 m trda, skoraj povsem poldenela in zato zelo hitra in zahtevna, saj je padec proge na njenem srednjem odseku znašal od 24 do

28 %. Tako je Obernoster, ki je v drugem teku dosegel najboljši čas dneva, (1:07,8 min.) prevozil progo s povprečno hitrostjo 74,30 km na uro, na določenih odsekih pa so tekmovalci dosegali hitrosti tudi 100 km na uro, kar vsekakor dokazuje zahtevnost te proge, tekmovanje pa je nudilo mnogo športnega užika številnim gledalcem vzdolž celotne proge.

V ženski konkurenci nismo imeli zastopnice. V vključitvi jo v našo ekipo Kati Ovsenek iz Trziča bi dosegli verjetno najboljši uspeh.

Evropski prvaki za leto 1970 v sankanju na naravnih progah so postali tako: pri ženskah Plattner — Mariner, Avstrija (5:13,11), pri moških Ernst Stangl, Avstr. (4:35,99) in pri dvosedih dvojica Obernoster — Lexer J., Avstrija (2:22,78).

Rezultati naših tekmovalcev pri enosedi: 19. Julij Ulčar (5:09,1), 21. Peter Resman (5:14,47), 24. Maks Klinar (5:20,05), 30. Franci Pikon (5:40,24), pri dvosedi (13 dvosedov): 10. Ulčar — Klinar (2:38,07) in 11. Resman — Pikon (2:48,03). J. J.

Prispevki od vsepovsod

Od 21. 1. do 27. 1. se je na žiro računu gradbenega odbora za gradnjo hale na Jesenicah zbralo 14.943,— din.

Prispevke so prispevali:

Stane Mencinger — 50 (Javornik), Papirnica Količev Domžale — 1.000, Kemična tovarna Podnart — 565, »Elektro« Škofja Loka — 300,—, Jožica Škulj — 20 (G. Martuljk), Tončka Bernik — 20, Darinka Segar — 20, Andrej Smolej — 100,— (vsi s Kor. Bele), Marjana Jakopič — 20, Marija Potočnik — 20 (Bled), Jožica Pintar — 20 (Z. Gorje), Pepca Kustec — 20 (Kr. gora), Ruža Kranjc — 40 (Hrušica), Ludvik Mekuč — 100 (Zg. Duplje), Pavel Vovk — 50 (Mošnje), Franc Košnjek (Besnica), Rugelj in Marinšek — 40 (Ljubljana), gledalci na tekmi Jesenice: Medveščak — 210, Miha Delopst — 50, Alojz Brajc st. — 20, Polonica Pavlič — 20, Poldka Smolej — 20, Ivanka Koželj — 20, Anica Križman — 30, Olga Oven — 10, Nataša Cych — 20, Dinka Zerjal — 30, Anka Krivec — 20, Anica Bokan — 30, Stefka Rožanc — 20, Slavka Ravnjak — 30, Anton Klemenc — 20 (vsi z Jesenic), strojno vzdrževanje HVŽ železarna Jesenice — 170, Ponvičarski zidarji martinarna — 253, Kolektiv »Kamnotom« Jesenice — 125, Občinski sindikalni svet Jesenic — 10.000,—, Sindikalni odbor — upravne službe — Železarne — 1.000,— in kolektiv elektrodelaavnice Železarne Jesenice — 310.

Doslej je bilo zbranih skupno 33.099,50 din. Gradbeni odbor se vsem, ki so prispevali pomoč, najlepše zahvaljuje. Številka gradbenega odbora pri SDK Jesenice je 5153-3-278.